

31. SUOMEN SOSIALIDEMOKRAATTISEN PUOLUEEN SÄÄNNÖT

Puoluetoimikunnan esitys

Puolueen tarkoitus

1 §

Puolueen tarkoituksena on kerätä kaikki ruumiillista tai henkistä työtä tekevät miehet ja naiset poliittiseen, taloudelliseen ja sivistykselliseen yhteistoimintaan suomalaisen yhteiskunnan rakentamiseksi kansanvaltaisten sosialististen periaatteiden ja tavoitteiden mukaan.

Tarkoitustensa toteuttamiseksi Puolue pyrkii periaateohjelmansa ja puoluekokousten hyväksymien, toimintaohjelmien ja menettelytapapäätösten mukaisesti työväenliikkeen yhtenäisyyden rakentamiseen kansanvaltaisella pohjalla, palkansaajain, pienviljelijäin, pienyrittäjäin ja ammatinharjoittajain yhtenäisen poliittisen järjestäytymisen aikaansaamiseen, sosialidemokratian tavoitteita edistävän valtiollisen ja kunnallisen toiminnan järjestämiseen ja tukemiseen, kansanvaltaisten voimien varaan rakentuvan parlamentaarisen yhteistyön edistämiseen, eri aloilla toimivien sosialidemokraattien luottamuksellisen yhteistyön ylläpitämiseen ja kehittämiseen sekä maan eri kieliryhmiä yhdistävien siteiden lujittamiseen tekemällä poliittista, taloudellista ja sivistyksellistä valistus- ja järjestäytymistyötä, valmistamalla toimintaa yleisiä vaaleja varten, järjestämällä kokouksia sekä harjoittamalla sanomalehti- ynnä muuta julkaisu- ja kustannustoimintaa.

Yhteiskunnallisen kehityksen edistämiseksi Puolue harjoittaa rauhanomaista kansainvälistä yhteistoimintaa yli kansallisten ja valtiolisten rajojen ylläpitämällä suhteita varsinkin muiden maiden sosialidemokraattisiin järjestöihin.

Puolue on näiden sääntöjen mukaan järjestynyt rekisteröidyksi yhdistykseksi, jonka nimenä on Suomen Sosialidemokraattinen Puolue ry., laissa tarkoitettuna kotipaikkana Helsingin kaupunki ja toimintalueena koko maa.

Puolueen järjestö rakenne ja jäsen suhteet

2 §.

Saman kunnan alueella toimivat puolueosastot, mikäli niitä on useampia kuin kaksi, muodostavat kunnallisjärjestön. Kunnallisjärjestöt ja kunnallisjärjestöihin kuulumattomat erilliset puolueosastot liittyvät piirijärjestöiksi, jotka yhdessä muodostavat Puolueen. Puolue on kiinteä liitto, jossa piirijärjestön ja kunnallisjärjestön jäsenet (kunnallisjärjestöt ja puolueosastot) ovat samalla puolueen orgaaneja ja kunnallisjärjestön jäsenet (puolueosastot) piirijärjestön orgaaneja. Piirijärjestön alueena on vaalipiirin alue tai puolueuuvoston määräämä osa siitä. Pääkaupungin alueella toimii yhdistetty kunnallis- ja piirijärjestö.

Ruotsinkieliset puolueosastot voivat muodostaa keskenään ruotsinkielisiä kunnallisjärjestöjä alueille, joissa puoluetuimikunta katsoo sellaisia tarvittavan.

Puolueosaston jäsenenä voi olla jokainen Suomen kansalainen, joka hyväksyy Puolueen tarkoituksen ja periaateohjelman, noudattaa Puolueen päätöksiä ja täyttää sääntöjen mukaiset jäsenvelvollisuutensa. Varsinaisena jäsenenä henkilö voi olla vain yhdessä puolueosastossa.

Kullakin puolueosaston varsinaisella jäsenellä tulee olla puoluetuimikunnalta saatava jäsenkirja, joka on perustana jäsenoikeuksien käyttämiseen.

Henkilö, joka on jonkin puolueosaston varsinainen jäsen, voi olla puhe- ja esitysoikeutettuna, mutta äänestys-oikeutta vailla olevana kannatusjäsenenä toisessa puolueosastossa, jota hän haluaa kannatusjäsenmaksuja suorittamalla tai muulla tavalla taloudellisesti tukea tai jonka toimintaan hän haluaa muutoin osallistua.

Kannatusjäsenelle annettavasta jäsenkortista päättää piiritoimikunnan suostumuksella puolueosaston johtokunta.

3 §.

Piirijärjestön hyväksymisestä Puolueen jäseneksi päättää puolueuuvosto. Piirijärjestöllä on oikeus saada jäsenhakemuksensa puoluekokouksen lopullisesti ratkaistavaksi.

Kunnallisjärjestön hyväksyy piirijärjestön jäseneksi piiritoimikunta. Kunnallisjärjestö voi kuulua jäsenenä vain yhteen piirijärjestöön.

Puolueosaston hyväksyy kunnallisjärjestön jäseneksi kunnallis-toimikunta. Puolueosasto voi kuulua jäsenenä vain yhteen kunnallis-I järjestöön.

Puolueosastosta, joka ei kuulu kunnallisjärjestöön, on voimassa, mitä edellä 2 momentissa on sanottu kunnallisjäjestöstä.

Ruotsinkielisten kunnallisjärjestöjen ja puolueosastojen muodostamalla ruotsalaisella työväenliitolla on Puolueessa piirijärjestön asema.

Rekisteröimätön tai ilman puoluetoimikunnan lupaa rekisteröity» yhdistys ei voi toimia näissä säännöissä tarkoitettuna Puolueen piirijärjestönä, piirijärjestöön kuuluvana kunnallisjärjestönä eikä myöskään kunnallis- tai piirijärjestöön kuuluvana puolueosastona.

4 §.

Jäsenten hyväksyminen puolueosastoon tapahtuu puolueosaston johtokunnan esityksestä, mikäli mahdollista siinä järjestyksessä kuin jäseniksi pyrkivien kirjalliset ilmoittautumiset ovat johtokunnalle saapuneet. Jäsenen hyväksymisestä päättää puolueosaston kokous. Ennen kuin hyväksymispäätös on tehty, jäseneksi ilmoittautunut ei voi osallistua asioiden käsittelyyn puolueosaston eikä muunkaan puoluejärjestön toimielimissä.

Jäsen, joka ei ole kuulunut puolueosastoon vähintään kolmea kuukautta ja suorittanut siltä ajalta sääntöjen edellyttämää täyttä jäsenmaksua, ei voi tulla valituksi poliittiseen eikä järjestölliseen luottamustehtävään. Tämä ei kuitenkaan koske puolueosastosta toiseen välittömästi siirtynyttä jäsentä, joka on aikaisemmin ollut puolueosaston jäsenenä vähintään kolme kuukautta.

5 §.

Puolueosaston jäsen, joka on jäsenenä toiseen puolueeseen kuuluvassa järjestössä tai osallistuu puolueosastoa- tai Puoluetta vastustavaan tai muutoin vahingoittavaan toimintaan taikka petollisella tai muulla epälojaalilla menettelyllä puolueosastossa tai sen ulkopuolella huomattavasti vaikeuttaa puolueosaston, kunnallisjärjestön, piirijärjestön tai Puolueen toimintaa, voidaan erottaa puolueosastosta. Erottamisesta päättää puolueosaston kokous varattuaan sitä ennen asianomaiselle puolueosaston jäsenelle tilaisuuden selityksen antamiseen.

Puolueosaston jäsenen erottamista koskevan vaatimuksen voi 1 momentissa mainituilla perusteilla esittää myös Puolue. Vaatimuksen esittämisestä päättää puolueuuvoston kokous varattuaan sitä ennen asianomaiselle puolueosaston jäsenelle tilaisuuden antaa selityksensä ja puolueosaston johtokunnalle siitä lausuntonsa.

Puolueosasto, joka sen mukaan kuin puoluetoimikunta on todennut, ei ole toimeenpannut puolueuuvoston esittämää erottamisvaatimusta.

on vailla sääntömääräisen puoluejärjestön oikeuksia, kunnes puolue neuvoston päätöksen edellyttämä erottaminen on suoritettu.

Puolueosastosta eronnut tai erotettu henkilö on samalla menettänyt luottamustoimensa ja järjestöllisen edustuskelpoisuutensa Puolueen kaikissa järjestöelimissä.

6 §.

Piirijärjestö, joka ei täytä sääntöjen mukaisia velvollisuuksia tai toimii vastoin Puolueen ohjelmaa ja puoluekokouksen tai puolueuuevoston päätöksiä, voidaan erottaa Puolueesta. Erottamisesta päättää puolueuuevosto. Ennen kuin asia puolueuuevoston kokouksessa lopullisesti ratkaistaan, erotettavalle piirijärjestölle on varattava tilaisuus selityksen antamiseen. Jos piirijärjestö, jonka puolueuuevosto on erottanut Puolueesta, ei tyydy päätökseen, sillä on oikeus vedota puoluekokoukseen toimittamalla puoluekokoukselle osoitetun kirjallisen vetoomuksensa puolueoimikunnalle kuukauden kuluessa siitä, kun piirijärjestö on saanut erottamispäätöksestä puolueoimikunnan kirjallisen ilmoituksen.

Mitä 1 momentissa on sanottu piirijärjestön erottamisesta Puolueesta, on vastaavasti voimassa myös kunnallisjärjestön ja puolueosaston erottamisesta piirijärjestöstä sekä puolueosaston erottamisesta kunnallisjärjestöstä.

Erotettu puoluejärjestö on vailla sääntömääräisen puoluejärjestön oikeuksia erottamispäätöksestä lukien. Erottamispäätös tulee lopullisesti voimaan, ellei edellä 1 momentissa tarkoitettua vetoomusta tehdä määrätyssä järjestyksessä tai kun puoluekokous on erottamispäätöksen vahvistanut.

Ilman puolueoimikunnan suostumusta ei erotettua kunnallisjärjestöä voida hyväksyä uudelleen jäseneksi piirijärjestöön eikä erotettua puolueosastoa piiri- tai kunnallisjärjestöön.

7 §.

Puolueosaston jäsen voi erota osastostaan ilmoittamalla siitä kirjallisesti johtokunnalle tai sen puheenjohtajalle taikka suullisesti puolueosaston kokouksen pöytäkirjaan.

Puolueosastosta toiseen siirtyessään jäsenellä on oikeus saada jäsenkirjaansa merkintä siitä, minkä ajan hän on aikaisemmin kuulunut jäsenenä puolueosastoon.

Puoluejärjestön jäsenenä oleva järjestö ei voi erota puoluejärjestöstä eikä purkautua, jos vähintään kolme jäsenjärjestön jäsentä sitä vastustaa.

Piirijärjestön eroamisesta Puolueesta on ilmoitettava kirjallisesti puolueoimikunnalle tai sen puheenjohtajalle taikka valtuutetun välityksellä suullisesti puoluekokoukselle. Kunnallisjärjestön ja kunnallisjärjestöön kuulumattoman puolueosaston eroamisesta piirijärjestöstä on ilmoitettava kirjallisesti piiritoimikunnalle tai sen puheenjohtajalle taikka valtuutetun välityksellä suullisesti piirijärjestön kokoukselle, sekä puolueosaston eroamisesta kunnallisjärjestöstä kirjallisesti kunnallistoimikunnalle tai sen puheenjohtajalle taikka valtuutetun välityksellä suullisesti kunnallisjärjestön edustajiston kokoukselle.

Päättävät ja toimeenpanevat järjestöelimet

8 §.

Päättävinä toimieliminä Puolueen järjestörakenteessa ovat puolueosaston kokous, kunnallisjärjestön edustajiston kokous, piirijärjestön kokous ja puoluekokous sekä, puoluekokousten väliaikoina, puolue-neuvosto.

Puolueosaston vuosikokous valitsee puolueosaston johtokunnan, kunnallisjärjestön edustajiston kokous kunnallistoimikunnan, piirijärjestön kokous piiritoimikunnan ja puoluekokous puolueoimikunnan, joista kukin toimii järjestönsä lainmukaisena hallituksena.

Milloin kunnan alueella on vain yksi puolueosasto, on tämän puolueosaston johtokunnan kunnallistoimikuntaa vastaavana paikallistoimikuntana hoidettava alueellaan myös kunnallisjärjestölle kuuluvat tehtävät. Jös puolueosastoja kunnassa on kaksi, on niiden vuosikokousten asetettava puolueosastojen jäsenmäärien suhteessa valittava kuusi-sihenkinen paikallistoimikunta huolehtimaan kunnallisjärjestölle kuuluvien tehtävien, suorittamisesta kunnan alueella. Tarvittaessa voidaan tällaiseen paikallistoimikuntaan nimetä kolme varajäsentä.

Toiminnan rahoittaminen

9 §.

Puolueosaston jäsenen oh suoritettava kalenterikuukausittain määrättyvä jäsenmaksu, johon sisältyvät puolueosaston, kunnallisjärjestön, piirijärjestön sekä Puolueen määräämät maksut. Näin koostuvaa jäsenmaksua kutsutaan näissä säännöissä täydeksi jäsenmaksuksi.

Ensimmäinen täysi jäsenmaksu on suoritettava siltä kalenterikuukaudelta, jona maksuvelvollinen on hyväksytty puolueosaston jäseneksi.

Asevelvollisuutta suorittava tai työttömänä tai työkyvyttömänä, oleva puolueosaston jäsen voidaan puolueosaston päätöksellä vapauttaa 1 momentissa mainituista maksuista, ei kuitenkaan pitemmältä ajalta kuin minkä asevelvollisuus, työttömyys tai työkyvyttömyys todistettavasti kestää. Kuukautta lyhyemmältä ajalta jäsenmaksuvapautusta ei voida myöntää.

Jäsenen, joka 60 vuoden ikään tultuaan on suorittanut täyden jäsenmaksun yhtäjaksoisesti vähintään 25 vuodelta, voi puolueosasto piiritoimikunnan suostumuksella vapauttaa kaikista maksuista. Ennen näiden sääntöjen voimaantuloa saavutettu pysyvä vapaajäsenen etu on jatkuvasti voimassa.

Jäsenmaksujen suuruuden määräävät päättävät järjestöelimet, kukin oman järjestönsä osalta. Kukin puoluejärjestö pyrkii rahoittamaan, tavanomaiset juoksevat menonsa varsinaisilla jäsenmaksuilla. Erikoistarpeisiin, kuten kokous-, vaalivalmistelu-, kurssitoiminta- ynnä muiden sellaisten kulujen peittämistä varten, on puoluejärjestöillä oikeus hankkia varoja määräämällä jäsentensä suoritettaviksi tehokkaan toiminnan kannalta välttämättömiä ylimääräisiä jäsenmaksuja.

Puolueen varsinaisen jäsenmaksun suuruuden vahvistaa puoluekokous kolmeksi vuodeksi kerrallaan. Puolueen ylimääräisistä jäsenmaksuista päättää puoluekokous ja puoluekokousten väliajoilla puolueuuvosto.

Puolueen varsinainen jäsenmaksu voidaan vahvistaa noudattamalla puoluekokouksen päättämällä tavalla porrastettua enintään kolmea maksuluokan järjestelmää.

10 §.

Jäsenmaksut suorittaa henkilöjäsen puolueosastolle, puolueosasto kunnallisjärjestölle, kunnallisjärjestö piirijärjestölle ja piirijärjestö Puolueelle. Kukin puoluejärjestö pidättää täydestä jäsenmaksusta itselleen omaa osuuttaan vastaavan määrän.

Piirijärjestölle ja Puolueelle tulevat jäsenmaksut on tilitettävä kahdesti vuodessa, piirijärjestölle tulevat viimeistään huhti- ja lokakuun loppuun mennessä sekä Puolueelle tulevat viimeistään touko- ja marraskuun loppuun mennessä. Kunkin tilityksen tulee käsittää koko siltä kalenterivuoden puoliskolta kertyneet maksut, jonka kuluessa tilitys tapahtuu.

Piirijärjestö, joka ei ole määrääjän kuluessa suorittanut Puolueelle tulevia varsinaisia ja ylimääräisiä jäsenmaksuja, on menettänyt sääntömääräisen piirijärjestön oikeudet siksi kunnes kaikki maksamatta olevat jäsenmaksu jäävät on suoritettu ja hyväksyttävä tilitys tehty.

H §

Puolue voi omistaa osakkeita ja muita arvopapereita, hallita ja omistaa kiinteistöjä, harjoittaa majoitus-, ravitsemus-, elokuvateatteri- ja kirjakauppaliikettä, vastaanottaa avustuksia, lahjoituksia ja testamentteja sekä toimeenpanna arpajaisia ja varainkeräyksiä. Tarvittaessa Puolue hankkii taloudelliselle toiminnalleen asianomaisen luvan.

Ennen kuin puoluejärjestöt päättävät kiinteistöjen rakentamisesta, laajentamisesta tai luovutuksesta taikka muuta huomattavaa taloudellista toimintaa tai yritystä koskevasta asiasta, niiden tulee neuvotella siitä puoluetoimikunnan kanssa ja käyttää hyväkseen Puolueen tarpeen mukaan suosittamaa asiantuntija-apua.

Puoluekokous

12 §.

Puolueen ylimpänä päättävänä elimenä on puoluekokous. Varsinainen puoluekokous pidetään joka kolmas vuosi, lähinnä vuoden alkupuoliskolla. Kokouspaikasta ja -ajasta päättää puoluetoimikunta. Varsinaisesta puoluekokouksesta on ilmoitettava vähintään kuusi kuukautta aikaisemmin puoluelehdissä tai kirjallisella kutsulla puoluejärjestöille.' Kokouskutsu on julkaistava puoluelehdissä viimeistään kaksi kuukautta ennen kokousta.

Ylimääräinen puoluekokous on pidettävä, kun varsinainen puoluekokous on niin päättänyt tai vähintään kaksi kolmasosaa puolueenuevoston jäsenten määrästä tai vähintään viiden piirijärjestön kokoukset sitä tiettyä erityisesti ilmoitettua asiaa varten puoluetoimikunnalta kirjallisesti vaativat taikka kun puoluetoimikunta katsoo sen tarpeelliseksj. Ylimääräisen puoluekokouksen ilmoittamisesta ja sitä koskevan kutsun laatimisesta ja julkaisemisesta on vastaavasti voimassa mitä edellä on varsinaisesta puoluekokouksesta määrätty.

Kiireellisissä tapauksissa voi puolueenuevosto puoluelehdissä vähintään kaksi viikkoa aikaisemmin julkaistavin kutsuin kuuluttaa koolle sellaisen ylimääräisen puoluekokouksen, jossa edustajina ovat edelliseen puoluekokoukseen valitut edustajat, käsittelemään kokouksutussa lueteltuja asioita.

13 §.

Puoluekokousedustajani vaalit suoritetaan piirijärjestöittäin ja vaaliyhtymittäin. Vaaliyhtymistä ja niiden oikeudesta saada edustajia puoluekokoukseen on voimassa, mitä tässä pykälässä jäljempänä määrätään.

Jokainen piirijärjestöön kuuluva kunnallisjärjestö, jonka alaisten puolueosastojen henkilöjäsenluku on yhteensä vähintään 200, muodostaa vaalissa itsenäisen vaaliyhtymän ja on sillä oikeus saada puoluekokoukseen yksi edustaja sanottua 200-lukua kohden sekä sen ylittävältä osalta edelleen yksi edustaja kutakin täyttä 500:aa jäsentä kohden.

Kunnallisjärjestöllä, jonka alaisten puolueosastojen henkilöjäsenluku ei riitä edustajan saamiseen, on oikeus liittoutua vaaliyhtymäksi lähinnä sijaitsevien yhden tai useamman kunnallisjärjestön tai puolueosaston kanssa ja siten saada edustaja tai edustajia samojen perusteiden mukaan kuin 2 momentissa mainittu erillinen kunnallisjärjestö. Kunnallisjärjestön puuttuessa voivat tällaisen vaaliyhtymän muodostaa yksi tai useampi puolueosasto. Samaan vaaliyhtymään tulevien järjestöjen on edustettava mikäli mahdollista alueellisesti yhtenäistä osaa piiristä. Vaaliyhtymän perustamisesta päättää piiritoimikunta.

Tässä pykälässä tarkoitettuja henkilöjäsenluku ja laskettaessa on perusteeksi otettava siltä kalenterivuoden puoliskolta tehty hyväksytty tilitys, jolta jäsenmaksut on piirijärjestöistä suoritettu viimeistään kuukautta ennen vaalia.

14 §.

Puoluekokousedustajani vaali, joka tapahtuu henkilöjäsenäänestysten vaaliyhtymittäin määrättyissä äänestyspaikoissa, lähinnä puoluejärjestöjen tavanomaisissa kokoontumistiloissa, on suoritettava puoluejoimikunnan määrääminä päivinä viimeistään kuusi viikkoa ennen puoluekokousta, samanaikaisesti koko maassa.

Äänioikeutettu vaalissa on jokainen mies ja nainen, joka on hyväksytty varsinaiseksi jäseneksi kunnallis- tai piirijärjestöön kuuluvaan puolueosastoon ennen sen kalenterivuosispuoliskon päättymistä, jolta 13 §:n 4 momentissa tarkoitettu tilitys on tehty, edellyttäen että hän on suorittanut täyden jäsenmaksun jäseneksipääsykuukaudelta ja vähintään kahdelta seuraavalta kuukaudelta.

Vaalissa käytettävän vaaliluettelon tulee sisältää kaikkien vaaliyhtymään kuuluvien puolueosastojen äänioikeutettujen jäsenten nimet, joiden tulee vastata piirijärjestölle ja edelleen Puolueelle tehdyn tilityksen tilityslistoissa olevia nimiä. Vaaliyhtymän äänestyspaikkojen vaalilautakunnat ja niiden valvojina kunnallis- ja paikallistoimikunnat vastaavat siitä, että vaaliluettelosta nimi nimeltä tarkoin selviää, kenellä vaalissa on äänioikeus ja keltä se puoluekokousedustajain vaalissa puuttuu.

Äänestyspaikkojen vaalilautakunnat asettaa vaaliyhtymään kuulu-

vien puolueosastojen esityksestä kunnallistoimikunta tai sitä vastaava paikallistoimikunta. Nämä toimikunnat sellaisinaan tai tarvittavilla lisäjäsenillä vahvistettuina voivat myös toimia vaaliyhtymiensä äänestyspaikkojen vaalilautakuntina. Vaalilautakunnassa on oltava vähintään neljä jäsentä.

Puoluetoimikunta ja omalla alueellaan myös piiritoimikunta voi tarpeen vaatiessa asettaa valtuutettuja vaalitarkkailijoita valvomaan, että vaalitoimitus äänestyspaikoilla tapahtuu laillisesti sekä sääntöjen ja asianomaisten järjestöelinten vahvistamien ohjeiden mukaisesti.

15 §.

Ehdokkaat puoluekokousedustajani vaaliin nimetään puolueosastojen kokouksissa ja ilmoitetaan kunnallistoimikunnalle tai sitä vastaavalle paikallistoimikunnalle oikeiksi todistetuilla pöytäkirjan otteilla. Ehdokkaiksi voidaan nimetä vain sellaisia henkilöjäseniä, jotka sääntöjen mukaan ovat puoluekokousedustajia koskevassa vaalissa äänioikeutettuja. Vaalilipun edustajaehdokkaista laatii ja valmistuttaa kunnallistoimikunta tai sitä vastaava paikallistoimikunta ottaen huomioon, että jokaiseen vaalilippuun on otettava vaaliyhtymän kaikkien ehdokkaiden nimet sukunimien mukaisessa aakkosjärjestyksessä ja että jokaisessa vaalilipussa on selvästi mainittava, montako ehdokasta kukin saa vaalissa enintään äänestää.

Muita kuin kunnallis- tai paikallistoimikunnan äänestyspaikoille toimittamia vaalilippuja ei vaaleissa voida käyttää.

16 §.

Puoluekokousedustajaa vaalissa voi kukin äänestäjä antaa äänensä enintään niin monelle ehdokkaalle kuin vaalissa on vaaliyhtymästä edustajia valittava. Vaali toimitetaan suljetuilla lipuilla, ja on vaalia varten varattava kussakin äänestyspaikassa aikaa vähintään kolme tuntia.

Vaaliin saa osallistua henkilö, jonka nimi on äänestyspaikan vaaliluettelossa ja joka esittää vaalilautakunnalle jäsenkirjan, josta tarpeelliset jäsenmaksusuoritukset ja jäsenyyttä koskevat muut välttämättömät tiedot ilmenevät.

Vaalissa on kullakin äänioikeutetulla oikeus äänestää vain yhdessä äänestyspaikassa ja vain yhden kerran. Äänioikeuden käyttämisestä on tehtävä merkintä sekä vaaliluetteloon että jäsenkirjaan.

Vaaleja koskevia yksityiskohtaisia määräyksiä antaa tarvittaessa piiritoimikunta tai sen valvonnan alaisena käytännöllisissä kysymyksissä kunnallis- tai paikallistoimikunta. Nämä määräykset eivät saa olla ristiriidassa puolueitoimikunnan antamien vaaliohjeiden kanssa.

. 17 §.

Kunnallis- ja paikallistoimikunnan tulee ilmoittaa valituksi tulleen edustajaehdokkaiden saamat äänimäärät piiritoimikunnalle viimeistään 30 päivää ennen puoluekokousta. Piirijärjestön kokous hyväksyy vaalien perusteella edustajat puoluekokoukseen. Piiritoimikunta tiedottaa vaalien tulokset puolueosastoille ja toimittaa edustajavaltakirjat puolueitoimikunnalle viimeistään 20 päivää ennen puoluekokousta.

Jollei valittu edustaja voi osallistua puoluekokoukseen, piiritoimikunnan tulee antaa valtakirja äänimäärässä lähinnä vuoroon tulleele.

Valtakirjojen ennakkotarkastuksen puoluekokousta varten suoritavat puolueitoimikunnan määräämät valtakirjojen tarkastajat.

Puolueosaston jäsenellä, joka katsoo, että puoluekokousedustajain vaalissa on harjoitettu vaalivilppiä tai muutoin menetelty vastoin lakia, sääntöjä ja vahvistettuja ohjeita, on oikeus vedota asiassa piiritoimikuntaan. Piiritoimikunnalle osoitettu, kirjalliseen muotoon laadittu vetoomus on toimitettava perille viimeistään viikon kuluessa siitä päivästä lukien, jona vaali on loppuun suoritettu.

Jos piiritoimikunta vetoomuksen johdosta tai valtuutettujen vaalitarkkailijoiden tekemien ilmoitusten perusteella toteaa, että vaalissa on tapahtunut virheellisyys, joka ilmeisesti on voinut ratkaisevasti vaikuttaa vaalin tulokseen, sen on määrättävä toimitettavaksi vaaliyhtymässä uusi vaali. Määräystä uuden vaalin toimittamisesta on viivytyksettä noudatettava.

19 §.

Puoluekokouksessa on jokaisella hyväksytyllä kokousedustajalla yksi ääni. Milloin vähintään 1/10 äänioikeutetuista kokousedustajista niin vaatii, kokouksessa on toimitettava nimiaänestys tai vaali suljetuin lipuin, jolloin kullakin kokousedustajalla on se kokonaisella luvulla ilmaistu äänimäärä, joka saadaan kun asianomaisen vaaliyhtymän puolueosastojen jäsenmäärä jaetaan yhtymästä valittujen edustajain luvulla.

Vaalit suoritetaan vaadittaessa suljetuin lipuin siten, että kuhunkin lippuun merkitään vaalisalaisuutta loukkaamatta äänestykseen osallistuvan henkilön edustama äänimäärä, ennen kuin se leimataan ja otetaan vastaan vaaliurnaan. Avustavana elimenä vaalissa toimii kokouksen asettama vaalilautakunta.

Äänten jakautuessa tasan tulee päätökseksi se mielipide, jota puheenjohtaja on kannattanut, paitsi vaaleissa, joissa ratkaisee arpa.

Tarkistusluettelona nimiäänestyksissä ja suljetuin lipuin tapahtuvissa vaaleissa käytetään puoluetoimikunnan laatimaa edustajaluetteloa, johon kokousedustajain äänimäärät on merkitty.

20 §.

Puhe- ja esitysoikeus puoluekokouksessa on puoluetoimikunnan jäsenillä, Puolueen tilintarkastajien puheenjohtajalla, sosialidemokraattisten naisten ja sosialidemokraattisen nuorison keskusjärjestöjen edustajilla sekä Puolueen eduskuntaryhmän edustajalla.

Läsnäolo- ja puheoikeus puoluekokouksessa on puolueenuevoston ja eduskuntaryhmän jäsenillä, Puolueeseen kuuluvilla valtioneuvoston jäsenillä, puoluetoimistoa edustavilla valtuutetuilla toimitsijoilla, piiritoimikuntien puheenjohtajilla ja piirisihteereillä, puoluelehtien valtuutetuilla edustajilla sekä kotimaisilla ja ulkomaisilla kutsuvierailla.

21 §.

Varsinaisen puoluekokouksen tehtävänä on, kuultuaan puoluetoimikunnan selostuksen vallitsevasta yleisestä tilanteesta ja Puolueen tilasta,

a) käsitellä ja vahvistaa Puolueen toimintakertomus sekä tilintarkastajien antamien lausuntojen perusteella tilikertomukset kuluineen puoluekokouksen kalenterivuodelta,

b) päättää tili- ja vastuuvapauden myöntämisestä puoluetoimikunnalle ja muille vastuuvetäjille,

c) käsitellä Puolueen eduskuntaryhmän toimintakertomus,

d) valita puolueenuevoston jäsenet ja näiden henkilökohtaiset varajäsenet piirijärjestöjen kokousten esittämistä ehdokkaista,

e) valita puoluetoimikunnan puheenjohtaja ja muut jäsenet niin kuin jäljempänä näissä säännöissä on määrätty,

f) valita kolme tilintarkastajaa, jotka keskuudestaan nimeävät yhden puheenjohtajakseen, sekä kaksi varatilintarkastajaa,

g) vahvistaa Puolueen varsinaisten jäsenmaksujen maksuluokat ja suuruus,

h) päättää ylimääräisistä jäsenmaksuista,

i) päättää suorittamansa tilannearvioinnin perusteella kulloinkin tarpeellisista taloudellisista, poliittisista ja järjestöllisistä tehtävistä,

j) käsitellä esille tulevat sääntömuutokset ja muut mahdollisesti esille tulevat asiat.

22 §.

Esityksiä puoluekokoukselle voi tehdä puolueosasto ja puolueosaston jäsen, kunnallisjärjestö, piirijärjestö, puolueuuvosto, puoluf toimikunta ja Puolueen eduskuntaryhmä.

Puolueosaston jäsenen esitys, jolla katsotaan olevan yleisempää merkitystä, voidaan puoluetoimikunnan harkinnan mukaan ottaa puoluekokouksesitysten listalle siinäkin tapauksessa, että esitys on lähetetty suoraan puoluetoimistoon tai että puolueosasto ei ole sitä kannattanut.

Jos puolueosaston, puolueosaston jäsenen, kunnallisjärjestön, piirijärjestön tai eduskuntaryhmän esitys koskee Puolueen periaateohjelman muuttamista tai sitovaa tulkitsemista, se tulee toimittaa puoluetoimikunnalle vähintään viisi kuukautta ennen sen kalenterikuukauden alkua, jona puoluekokous pidetään. Muutoin esitykset on toimitettava puoluetoimikunnalle vähintään neljä kuukautta ennen puoluekokousta. Määräaikana saapuneista esityksistä on puoluetoimikunnan annettava lausuntonsa.

Puoluekokouksesitykset ja niihin liittyvät lausunnot painatetaan ja toimitetaan puoluejärjestöille esitysvihkona viimeistään kaksi kuukautta ennen kokousta.

Esitysvihkossa mainitsematonta asiaa ei voida ottaa puoluekokouksessa käsiteltäväksi, jollei kokousedustajani kahden kolmanneksen enemmistö puoluetoimikunnan ehdotuksesta siihen suostu.

Puolueuuvosto**23 §.**

Puoluekokousten välisinä aikoina on Puolueen ylimmän päätäntävällän haltijana puolueuuvosto.

Puolueuuvoston varsinainen kokous pidetään joka vuosi, lähinnä vuoden alkupuoliskolla. Kokouspaikasta ja -ajasta päättää puoluetoimikunta.

Puolueuuvoston ylimääräinen kokous on pidettävä, jos vähintään 1/3 puolueuuvoston varsinaisista jäsenistä sitä erityisesti ilmoitettua asiaa varten kirjallisesti vaatii tai jos puoluetoimikunta katsoo sen tarpeelliseksi.

Puolueuuvoston kokouksen kutsuu koolle puoluetoimikunta. Kokouskutsu lähetetään piirijärjestöille kirjallisena.

24 §.

Puolueneuvostoon kuuluvat itseoikeutettuina jäseninä Puolueen puheenjohtaja ja puoluesihteerit sekä muina jäseninä puoluekokouksen piirijärjestön kokousten esittämistä ehdokkaista valitsevat jäsenet, yksi kultakin piiriin puolueosastojen yhteenlasketun jäsenmäärän-alkavalta 2000-luvulta. Valittujen jäsenten henkilökohtaiset varamiehet valitaan samassa kokouksessa piirijärjestön esittämistä ehdokkaista.

Puolueneuvoston jäsenen, joka on estynyt saapumasta kokoukseen, on ilmoitettava ajoissa esteestään henkilökohtaiselle varamiehelleen ja Puolueen puheenjohtajalle.

Puheenjohtajana puolueneuvoston kokouksissa toimii Puolueen puheenjohtaja tai, hänen estyneenä ollessa, kokouksen kutakin kertaa varten erikseen valitsema puolueneuvoston jäsen.

Puoluetoimikunnan jäsen, puheenjohtajaa ja puoluesihteerää lukuun ottamatta, ei voi kuulua jäsenenä eikä varajäsenenä puolueneuvostoon.

25 §.

Edellisessä pykälässä mainittua henkilö jäsenlukua laskettaessa on perusteeksi otettava siltä kalenterivuoden puoliskolta tehty hyväksytty tilitys, jolta jäsenmaksut Puolueelle on suoritettu viimeistään kuukautta ennen vaalipäivää.

26 §.

Puolueneuvoston kokouksessa on jokaisella saapuvilla olevalla äänivaltaisella jäsenellä yksi ääni. Vaadittaessa on äänestys toimitettava suljetuin lipuin. Äänten jakautuessa tasan tulee päätökseksi se mielipide, jota puheenjohtaja on kannattanut, paitsi vaaleissa, joissa ratkaisee arpa.

27 §.

Edellä 20 §:n 1 momentissa mainituilla henkilöillä on puhe- ja esitysoikeus myöskin puolueneuvoston kokouksessa.

Läsnäolo- ja puheoikeus puolueneuvoston kokouksessa on Puolueeseen kuuluvilla valtioneuvoston jäsenillä, puoluetoimistoa edustavilla valtuutetuilla toimitsijoilla, piiritoimikuntien puheenjohtajilla, piirisihteereillä ja puoluelehtien valtuutetuilla edustajilla sekä läsnäolo-oikeus henkilöillä, joille puheenjohtaja puoluetoimistoon viimeistään kaksi päivää ennen kokousta toimitetun kirjallisen pyynnön perusteella sellaisen oikeuden myöntää.

28 §.

Puolueneuvoston tehtävänä on

a) päättää suorittamiensa tilannearviointien perusteella kulloinkin tarpeellisista taloudellisista, poliittisista ja järjestöllisistä ratkaisuista, antaa ohjeita puoluekokouspäätösten soveltamisesta ja ratkaista puoluetoimikunnan puolueneuvostolle alistamat menettelytapakysymykset,

b) määritellä Puolueen kanta hallituskysymykseen, jolleivät puoluetoimikunta ja Puolueen eduskuntaryhmä ole voineet siitä yhtyä,

c) evästää asianomaisia puolue- ja muita elimiä puoluelehdistöä ja puolueen harjoittamaa taloudellista toimintaa koskevissa asioissa,

d) tarkastaa ja puoluekokousta varten omasta puolestaan hyväksyä Puolueen toimintakertomus sekä tilintarkastajain antaman lausunnon perusteella päättyneen kalenterivuoden tilit,

e) hyväksyä Puolueelle talousarvio kuluva vuotta varten ja päättää ylimääräisistä jäsenmaksuista,

f) käsitellä ja omasta puolestaan hyväksyä Puolueen eduskuntaryhmän kertomus päättyneeltä kalenterivuodelta,

g) ratkaista puoluekokousten välisenä aikana sellaiset kiinteistön ostamista tai myymistä taikka kiinnittämistä koskevat asiat, joiden siirtämistä puoluekokouksen päätettäväksi ei pidetä välttämättömänä,

h) päättää muista näiden sääntöjen mukaan puolueneuvoston ratkaistaviin kuuluvista asioista, kuten piirijärjestön hyväksymisestä Puolueen jäseneksi, puolueosaston jäsenen erottamista koskevan vaatimuksen esittämisestä ja alemman puoluejärjestön erottamisesta yleimmästä puoluejärjestosta.

Puolueneuvostolla on oikeus milloin hyvänsä tarkastuttaa Puolueen varainhoidon tila ja kirjanpito, ja jos tarkastuksen tulos antaa siihen aihetta, erottaa puoluevirkailija ja päättää ryhdyttäväksi muihin tarpeellisiksi katsottuihin toimenpiteisiin.

Edellä kohdissa e) ja f) mainitut asiat voidaan käsitellä vain puolue-neuvoston varsinaisessa kokouksessa.

Puoluetoimikunta

29 §.

Puolueen täytäntöönpanevana elimenä ja lainmukaisena hallituksena toimivaan puoluetoimikuntaan kuuluu kaksitoista puoluekokouksen valitsemaa jäsentä. Näistä valitaan puheenjohtaja, Puolueen pu-

heenjohtajana, sekä puoluesihtööri ja ruotsinkielisten puolue järjestöjen edustaja erikseen. Muut yhdeksän jäsentä valitaan sen jälkeen suljetulla lippuäänestyksellä.

Varapuheenjohtajan puoluetoimikunta valitsee keskuudestaan järjestäytymiskokouksessa.

Puoluetoimikunta on päätösvaltainen, kun puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja ja puheenjohtajana toimivan lisäksi vähintään kuusi muuta jäsentä on läsnä.

Puoluetoimikunnan jäsenyys on palkaton.

30 §.

Päätökset puoluetoimikunnan kokouksissa tehdään yksinkertaisella äänen enemmistöllä. Äänen mennessä tasan ratkaisee kokouksen puheenjohtajan mielipide.

31 §.

Puoluetoimikunnan tehtävänä on, sen lisäksi mitä näissä säännöissä on erittäin määrätty,

a) huolehtia puoluekokousten ja puolueuuvoston päätösten täytäntöönpanosta,

b) johtaa puoluetoimistoa ja vastata juoksevien asioiden hoidosta sitä varten asetetuissa toimi- ja apuelimissä sekä valvoa Puolueen varainhoitoa ja kirjanpitoa,

c) kantaa ja vastata Puolueen puolesta kaikissa sitä koskevissa oikeus- ja hallintoasioissa,

d) valita sääntöjen edellyttämät Puolueen nimenkirjoittajat,

e) päättää puoluelehden oikeuksien antamisesta ja peruuttamisesta,

f) julkaista ja kustantaa puolueen valistus- ja kasvatustyössä tarvittavaa ohjekirjallisuutta, lentolehtisiä, vaalijulisteita, teksti- ja kuvajulkaisuja, puhe-, lausunta- ja musiikkiesitysaineistoa, juhlamainoksia, esittelylehtisiä ynnä muita julkaisuja ja painotuotteita sekä päättää maksullisten vappu- ja puoluemerkkien levittämisestä,

g) tukea, avustaa ja ohjata puoluejärjestöjä, erityisesti piirijärjestöjä, kasvatusta, valistus- ja järjestötyön suorittamisessa,

h) laatia puolueuuvoston varsinaiselle kokoukselle Puolueen toiminta- ja tilikertomukset päättyneeltä kalenterivuodelta sekä esitys Puolueen talousarvioksi kuluva vuosi varten,

i) esittää Puolueen tilit, pöytäkirjat ja muut varainhoitoa tai hallintoa koskevat asiakirjat kahden kuukauden kuluessa kunkin kalenterivuoden päättymisestä puoluekokouksen valitsemille tilintarkasta-

jille ja tarkastuksen tapahduttua puolueuuvostolle sekä, puoluekokousvuotena, puoluekokoukselle,

j) vastata siitä, että varsinainen puoluekokous saa käsiteltävikseen Puolueen toiminta- ja tilikertomukset kuluneen puoluekokouskauden kultakin kalenterivuodelta sekä tilintarkastajien niistä antamat lausunnot,

k) valvoa puoluejärjestöjen, puohietoimitsijain ja puoluevirkailijain toimintaa ja huolehtia yhteishengen ja hyvän järjestyksen säilymisestä Puolueen toimielimissä.

»

*

Neuvoo-antava puolueäänestys

32 §.

Puoluetoimikunta voi herätetyn kysymyksen johdosta toimeenpanna puoluejärjestoissa neuvoo-antavan puolueäänestyksen.

Puoluetoimikunta on velvollinen toimituttamaan tällaisen ääestyksen, jos vähintään kolmen piirijärjestön kokoukset sitä samasta määrätystä asiasta vaativat.

Ilmoitus neuvoo-antavan puolueäänestyksen toimeenpanemisesta on julkaistava puoluelehdissä vähintään kuukautta ennen sitä päivää, jona äänestys tullaan suorittamaan. Äänestyspäivät määrää puoluetoimikunta ja ilmoittaa kiertokirjeellä kaikille puoluejärj estoille.

Neuvoo-antava puolueäänestys toimitetaan samassa järjestyksessä kuin puoluekokousedustajani vaali. Äänestystä koskevat ohjeet antaa puoluetoimikunta.

Puolueen nimen kirjoittaminen

. 33 §.

Puolueen nimen kirjoittavat puoluetoimikunnan puheenjohtaja, varapuheenjohtaja, puoluesihteeri ja enintään kaksi puoluetoimikunnan tehtävään määräämää puoluetoimiston toimihenkilöä, kulloinkin kaksi yhdessä.

Puolueen tilien tarkastus

34 §.

• Puolueen tilintarkastajina toimivat kolme varsinaista tilintarkastajaa ja kaksi varatilintarkastajaa, jotka puoluekokous valitsee seuraavaan puoluekokoukseen asti. Tilintarkastajien puhevaltaa käyttää Puolueen toimielimissä se, jonka varsinaiset tilintarkastajat ovat nimenneet puheenjohtajakseen.

Tilintarkastajien on vuosittain tarkastettava Puolueen tilit ja taloudenhoito päättyneeltä kalenterivuodelta ja annettava niistä lausuntonsa puolueenuevostolle ja, puoluekokousvuotena, puoluekokoukselle. Lausunto on jätettävä puolue-toimikunnalle heti vuositilintarkastuksen päätyttyä.

Tilintarkastajilla on oikeus suorittaa varsinaisten tilintarkastusten ohella Puolueen hallinnon, kirjanpidon ja kassan valvontatarkastus, milloin he katsovat sen aiheelliseksi.

Puoluelehdistö

35 §.

Puolueen pää-äänenkannattajana on Puolueen Helsingissä ilmestyvä päivälehti. Maakunnallisten ja alueellisten puoluelehtien nimen ja ilmestymispaikan määräävät niitä kustantavat yritykset, sitten kun asiassa on hankittu puolue-toimikunnan lausunto.

36 §.

Puoluelehtien ylin määrääjä on puoluekokous.

Puoluelehden päätoimittajan ottamista, lehden ilmestymiskertojen lukumäärän muuttamista ja muista lehden julkaisemisesta koskevista tärkeistä toimenpiteistä lehteä kustantava yritys on velvollinen ennen lopullisen ratkaisun tekoa pyytämään puolue-toimikunnan lausunnon.

Puolueen tarvitsemat puoluelehdistöä koskevat tiedot hankkii puolue-toimikunta.

Puolueen eduskuntaryhmä

37 §.

Puolueen listoilta valitut kansanedustajat muodostavat Sosialidemokraattisen eduskuntaryhmän, jota näissä säännöissä kutsutaan Puolueen eduskuntaryhmäksi.

Puolueen eduskuntaryhmän työjärjestyksen muuttamista koskevat asiat käsitellään valmistavasti asiantuntijatoimikunnassa, johon kuuluu vähintään kaksi eduskuntaryhmän ja yhtä monta puolue-toimikunnan keskuudestaan valitsemaa jäsentä.

Puolueen eduskuntaryhmän kultakin istuntokaudelta puolueenuevostolle esittämä toimintakertomus käsitellään sääntömääräisenä asiana puolueenuevoston kokouksessa ja puoluekokouksessa.

Osallistuminen yleisiin vaaleihin

38 §.

Puolueen ehdokkaat kansanedustajain vaaleja varten asetetaan piirijärjestöittäin. Jos samassa valtiollisessa vaalipiirissä on useampia piirijärjestöjä, järjestää ja määrää puoluetoimikunta niiden välisen yhteistoiminnan, elleivät piirijärjestöt keskenään asiasta sovi.

Ehdokkaitten esittämisoikeus on jokaisella puolueosastolla ja kunnallisjärjestöllä. Piiritoimikunta painattaa puolueäänestystä varten vaalilipun, johon ehdokkaat on otettu aakkosjärjestyksessä. Äänestys tapahtuu niin kuin edellä on puoluekokousedustajani vaalista määrätty.

Vaalissa saa äänestää enintään niin montaa ehdokasta kuin vaalipiirissä viimeksi Puolueen kansanedustajia valittiin, lisättyinä kahdella. Jos samassa vaalipiirissä on useampia piirijärjestöjä, määrää puoluetoimikunta, montaako ehdokasta kussakin sellaisessa piirissä saa äänestää.

39 §.

Kansanedustajain vaaleissa asetetaan, mikäli puoluetoimikunta ei erityisistä syistä toisin päättä, valitsijayhdistysten listoille niin monta ehdokasta kuin edustajia vaalipiiristä kaikkiaan valitaan.

Listoille asettamisesta, valitsijayhdistysten järjestämisestä ja vaali-
liiton muodostamisesta päättää piirijärjestön kokous tai sen valtuut-
tama piiritoimikunta puoluetoimikunnan antamia ohjeita noudattaen,

Listoille asettelussa on noudatettava puolueäänestyksen tulosta, kuitenkin siten, että puoluetoimikunnalla on oikeus yhteistoiminnassa piirijärjestön kokouksen tai sen suostumuksella piiritoimikunnan kanssa asettaa listoille Puolueen kansanedustajaehdokkaiksi muitakin vaalipiirissä puolueäänestyksessä ehdokkaina olleita, *ei kuitenkaan enempää kuin 1/4 ehdokkaiden koko määrästä.

Valitukset puolueäänestystä ja listoille asettelua vastaan ratkaisee puoluetoimikunta.

40 §.

Ehdokkaiden asettamisesta tasavallan presidentin valitsijamiesten vaaleihin on soveltuvin kohdin voimassa mitä edellä 38 ja 39 §:ssä j on sanottu kansanedustajain vaaleista. Ohjeet vaalia varten antaa puoluetoimikunta, sitten kun puoluekokous tai, puoluekokousten väli-
j aikoina, puolueuuevosto on käsitellyt asian.

41 §.

Puolueen ehdokkaat kunnallisvaaleja varten asetetaan kunnittain. Milloin kunnallisjärjestön edustajisto niin päättää, valtuustoehdokkaiksi esitetyistä puolueosastojen jäsenistä on toimitettava puolueäänestys. Kunnissa, joissa on enintään yksi tai kaksi puolueosastoa, asiasta päättää puolueosaston kokous tai puolueosastojen yhteinen kokous.

Jollei puolueäänestystä pidetä tarpeellisena, ehdokkaiden asettamisen perusteet määrätään kunnallisjärjestön edustajiston tai puolueosaston kokouksessa tai edellä sanotussa puolueosastojen yhteisessä kokouksessa ottaen huomioon eri äänestäjäryhmät, harrastus- ja ammattialat, paikalliset erikoiskysymykset ynnä muut senlaatuiset seikat.

Listoille asettaminen, valitsijayhdistysten perustaminen ja vaaliin liiton muodostaminen tapahtuu kunnallistoimikunnan tai paikallistoimikunnan ohjauksen ja valvonnan alaisena tehtyjä päätöksiä sekä piirijärjestön ja puolue-toimikunnan antamia ohjeita noudattaen.

Valitukset puolueäänestystä ja listoille asettelua vastaan ratkaisee piiritoimikunta.

Muut määräykset**42 §.**

Puoluekokousedustajille ja puolue-neuvoston jäsenille maksettavista matka- ja kokouspäivärahoista päättää puoluekokous.

43 §.

Puolueen sääntöjen muuttamisesta tai Puolueen purkamisesta voidaan päättää puoluekokouksessa, jos sitä koskeva esitys on tehty näiden sääntöjen määräämällä tavalla ja vähintään 2/3 puoluekokouksen äänivaltaisista osanottajista päätöstä kannattaa.

44 §.

Jos Puolue purkautuu tai lakkautetaan, on Puolueen varat puoluekokouksen päätöksen mukaisesti käytettävä Puolueen päämääriä edistykseen tarkoituksiin.

45 §.

Niissä kohdin, joista näissä säännöissä ei ole määrystä, noudetaan yhdistyslakia.

32. Sos.-dem. Piirin Säännöt

Puoluetoimikunnan esitys

1 §.

Yhdistyksen nimi on Sos.-dem. Piiri ry. ja kotipaikka kaupunki. Piirin toiminta-alueena on vaalipiiri.

Yhdistyksestä käytetään näissä säännöissä nimitystä piirijärjestö.

Näissä säännöissä mainituilla puolue-elimillä tarkoitetaan Suomen Sosialidemokraattinen Puolue ry:n puolue-elimiiä.

2 §.

Piirijärjestön tarkoituksena on liittää alueellaan yhteen kaikki Suomen Sosialidemokraattisen Puolueen järjestörakenteeseen kuuluvat kunnallisjärjestöt ja puolueosastot, ylläpitää yhteyttä niiden ja puoluetoimikunnan välillä sekä toimia alueensa johtavana järjestönä puolueen ohjelman ja tavoitteiden mukaisessa sosialidemokraattisessa valistus- ja kasvatustyössä.

Tarkoituksensa toteuttamiseksi piirijärjestö järjestää kokouksia, valistus- ja juhlatilaisuuksia, neuvottelupäiviä ja järjestökurseja, harjoittaa sanomalehti- ynnä muuta julkaisu- ja kustannustoimintaa, johtaa alueensa puoluejärjestöjen valmistautumista yleisiin vaaleihin sekä mahdollisuuksiensa mukaan muutenkin ohjaa ja tukee sanottujen järjestöjen toimintaa.

Piirijärjestön toiminta ei saa olla ristiriidassa puolueen sääntöjen eikä puolueen toimielinten päätösten kanssa.

3 §.

Piirijärjestön jäsenenä voi olla jokainen piirijärjestön alueella toimiva puoluetoimikunnan luvalla rekisteröity sosialidemokraattinen kunnallisjärjestö ja puolueosasto, jonka piiritoimikunta jäseneksi hyväksyy.

Kunnallisjärjestön jäsenenä oleva puolueosasto voi kuulua piirijärjestöön vain kunnallisjärjestön kautta. %

Piirijärjestön jäseneksi hyväksytyn puolueosaston jäsenten on oltava Suomen kansalaisia ja hyväksyttävä puolueen tarkoitus ja päämäärät. Sama olkoon voimassa piirijärjestön jäseneksi hyväksyttyyn kunnallisjärjestöön kuuluvan puolueosaston jäsenistä.

4 §.

Pyydettyään asiasta puoluetoimikunnan lausunnon piirikokous voi erottaa piirijärjestöstä kunnallisjärjestön ja kunnallisjärjestöön kuuluvan tai kuulumattoman puolueosaston, joka toimii vastoin piirijärjestön tai puolueen toimielinten päätöksiä tai laiminlyö määrätyt maksunsa taikka tukee puolueen vastaista toimintaa. Ennen asian ratkaisemista on erotettavalle järjestölle varattava tilaisuus selityksen antamiseen.

Kunnallisjärjestö tai puolueosasto, joka ei täytä sääntöjen mukaisia velvollisuuksiaan tai toimii vastoin puolueen ohjelmaa ja puoluekokouksen tai puolueuuvoston päätöksiä, voidaan erottaa piirijärjestöstä myös puolueuuvoston päätöksellä. Ennen kuin asia puolueuuvoston kokouksessa lopullisesti ratkaistaan, erotettavalle järjestölle on varattava tilaisuus selityksen antamiseen. Jos järjestö, jonka puolueuuvosto on erottanut piirijärjestöstä, ei tyydy päätökseen, sillä on oikeus vedota puoluekokoukseen toimittamalla puoluekokoukselle osoitetun kirjallisen vetoomuksensa puoluetoimikunnalle kuukauden kuluessa siitä, kun se on saanut erottamispäätöksestä puoluetoimikunnan kirjallisen ilmoituksen. Erotettu järjestö on vaillo sääntömääräisen puoluejärjestön oikeuksia erottamispäätöksestä lukien. Erottamispäätös tulee lopullisesti voimaan, ellei mainittua vetoomusta tehdä määrätyssä järjestyksessä tai kun puoluekokous on erottamispäätöksen vahvistanut.

Ilman puoluetoimikunnan suostumusta ei piirijärjestön jäsenyydestä erotettua järjestöä voida hyväksyä uudelleen jäseneksi piirijärjestöön.

5 §.

Piirijärjestön jäsenenä oleva järjestö ei voi erota piirijärjestöstä, eikä purkautua, jos vähintään kolme jäsenjärjestön jäsentä sitä vastustaa.

Piirijärjestöstä eroavan järjestön on ilmoitettava eroamisestaan kirjallisesti piiritoimikunnalle tai sen puheenjohtajalle taikka valtuutetun välityksellä suullisesti piirikokoukselle.

6 §.

Piirijärjestön jäsenjärjestön on suoritettava piirijärjestölle kalenterikuukausittain määräytyvä jäsenmaksu, jonka suuruus vahvistetaan varsinaisessa piirikokouksessa kokousta seuraavaa kalenterivuotta varten.

Piirijärjestön jäsenmaksun yhteydessä kannetaan jäsenjärjestöiltä puolueelle menevä maksu.

Edellä 1 ja 2 momentissa mainitut piirijärjestölle ja puolueelle tulevat jäsenmaksut on järjestöjen tilitettävä kahdesti vuodessa, kunnallisjärjestöjen ja puolueosastojen piirijärjestölle viimeistään huhti- ja lokakuun loppuun mennessä sekä piirijärjestön edelleen puolueelle viimeistään touko- ja marraskuun loppuun mennessä.

Varsinaisella piirikokouksella on oikeus määrätä jäsenjärjestöjen suoritettavaksi erikoisia tarpeita varten piirijärjestön tehokkaan toiminnan kannalta välttämättömiä ylimääräisiä maksuja.

7 §

Piirijärjestö voi omistaa osakkeita ja muita arvopapereita, hallita ja omistaa kiinteistöjä, harjoittaa kioskikauppaa sekä majoitus-, ravitsemus-, elokuvateatteri- ja kirjakauppaliikettä, vastaanottaa avustuksia, lahjoituksia ja testamentteja ja toimeenpanna arpajaisia ja varainkeräyksiä. Tarvittaessa piirijärjestö hankkii toiminnalleen asianomaisen luvan.

Piirijärjestön tulee, ennen kuin se päättää kiinteistöjen rakentamisesta, laajentamisesta tai luovutuksesta taikka muuta huomattavaa taloudellista toimintaa tai yritystä koskevasta asiasta, neuvotella siitä puoluetoimikunnan kanssa ja käyttää hyväkseen puolueen tarpeen mukaan suosittelemaa asiantuntija-apua.

8 §

Piirijärjestön päättävänä elimenä on piirijärjestön kokous. Piirijärjestön vuosikokousta kutsutaan näissä säännöissä varsinaiseksi piirikokoukseksi ja muita kokouksia ylimääräisiksi piirikokouksiksi.

Varsinainen piirikokous pidetään vuosittain viimeistään huhtikuussa paikassa, jonka edellinen varsinainen piirikokous on määrännyt.

Ylimääräinen piirikokous on pidettävä, kun varsinainen piirikokous on niin päättänyt tai vähintään 1/3 piirijärjestöön kuuluvista puolueosastoista sitä tiettyä erityisesti ilmoitettua asiaa varten piiritoimikunnalta kirjallisesti vaatii taikka kun piiritoimikunta katsoo sen tarpeelliseksi.

Kutsut piirikokouksiin laatii piiritoimikunta. Kutsu varsinaiseen piirikokoukseen on julkaistava piiritoimikunnan hyväksymässä puoluelehdessä vähintään kymmenen viikkoa ennen kokousta ja ylimääräiseen piirikokoukseen vähintään kaksi viikkoa ennen kokousta.

Kokouskutsussa on mainittava esille tulevat asiat.

—

9 §.

Piirikokousedustajat, joiden toimikausi kestää varsinaisesta piirikokouksesta seuraavaan varsinaiseen piirikokoukseen, valitaan puolueosastoittani ennen sen kalenterivuoden loppua, jona toimikausi alkaa. Vaalissa, joka tapahtuu puolueosastojen kokouksissa, valitsevat puolueosastot yhden kokousedustajan jokaista jäsenmääränsä alkavaa varsinaisen piirikokouksen päättämää jäsenlukua, vähintään 50 ja enintään 150 jäsentä, kohden sekä saman verran varaedustajia.

Piirikokousedustajiksi valittujen henkilöiden nimet ja osoitteet on puolueosastojen johtokuntien ilmoitettava kirjallisesti piiritoimikunnalle ennen seuraavan tammikuun 5 päivää.

10 §.

Piirikokouksessa on jokaisella hyväksytyllä piirikokousedustajalla yksi ääni. Äänestykset tapahtuvat avoimesti. Milloin vähintään 1/10 äänivaltaisista kokousedustajista niin vaatii, on toimitettava nimiäänestys.

Vaalit toimitetaan vaadittaessa suljetuin lipuin.

Äänen jakautuessa tasan tulee päätökseksi se mielipide, jota puheenjohtaja on kannattanut, paitsi vaaleissa, joissa ratkaisee arpa.

11 §.

Puhe- ja esitysoikeus piirikokouksessa on piiritoimikunnan jäsenillä ja piirisihteerillä, piirijärjestön tilintarkastajilla, puoluetoimikunnan edustajalla, kunnallisjärjestön edustajalla, piirilehden tai piirilehteä vastaavan puoluelehden edustajalla sekä vaalipiirin alueelta valitulla puolueen kansanedustajalla.

Piiritoimikunnan esityksestä voi piirikokous myöntää puolueosaston jäsenelle oikeuden olla läsnä piirikokouksessa.

12 §.

Varsinaisen piirikokouksen tehtävänä on:

- 1) valita kokouksen toimeenpäättäjät ja valiokunnat,
- 2) käsitellä ja vahvistaa piiritoimikunnan laatima toimintakertomus sekä tilintarkastajien antaman lausunnon perusteella tilikertomus päättyneeltä vuodelta,
- 3) päättää tili- ja vastuuvapauden myöntämisestä piiritoimikunnalle ja muille vastuuvastuullisille,
- 4) käsitellä puolueen eduskuntaryhmän toimintaa,
- 5) valita piiritoimikunnan jäsenet.

6) päättää seuraavan kalenterivuoden aikana kannettavan jäsenmaksun, suuruudesta sekä mahdollisista muista maksuista,

7) vahvistaa laaditut vaalityösuunnitelmat yleisiä vaaleja varten, päättää kansanedustajain ja valitsijamiesten vaalien edellä ehdokkaiden asettamisesta listoille, valitsijayhdistysten järjestämisestä ja vaaliin liiton muodostamisesta sekä muista vaaleja koskevista asioista,

8) puoluekokousvuonna valita tai jättää ylimääräisen piirikokouksen valittavaksi ehdokkaat puoluehallituksen varsinaisiksi ja varajäseniksi,

9) käsitellä piirilehteä tai sitä vastaavaa puoluelehteä koskevat kysymykset,

10) hyväksyä piirijärjestölle talousarvio kuluvaan vuoteen varten,

11) valita kaksi varsinaista ja kaksi varatilintarkastajaa,

12) päättää piiritoimikunnan jäsenille suoritettavista matka- ja kokouspäivärahoista sekä tilintarkastajille suoritettavien palkkioiden maksamisperusteesta,

13) määrätä edustajaperuste seuraavaa piirikokousedustajain vaalia varten,

14) määrätä seuraavan varsinaisen piirikokouksen pitopaikka,

15) päättää muista kokouskutsussa mainituista asioista.

13 §.

Esityksiä varsinaiselle piirikokoukselle voi tehdä puoluehallitus, piiritoimikunta, piirijärjestön alueella toimiva kunnallisjärjestö ja puolueosasto sekä sellainen puolueosaston jäsen.

Esitykset on toimitettava lausunnon antamista varten piiritoimikunnalle vähintään kahdeksan viikkoa ennen kokousta. Piiritoimikunnan on toimitettava esitykset lausuntoineen kunnallisjärjestöille, puolueosastoille ja piirikokousedustajille vähintään kolme viikkoa ennen kokousta. Samassa ajassa on piiritoimikunnan toimitettava kunnallisjärjestöille, puolueosastoille ja piirikokousedustajille myös piirijärjestön toimintakertomus.

14 §.

Piirijärjestön täytäntöönpanevana elimenä ja lainmukaisena hallituksena on piiritoimikunta, johon kuuluu seitsemän varsinaisen piirikokouksen vuodeksi kerrallaan valitsemaa jäsentä.

Piiritoimikunta valitsee keskuudestaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan.

Piiritoimikunta on päätösvaltainen, kun puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja ja puheenjohtajana toimivan lisäksi vähintään kolme muuta jäsentä on läsnä.

15 §.

Piiritoimikunnan tehtävänä on:

1) hoitaa piirijärjestön hallituksena sen asioita puolue- ja piiri- kokousten päätösten, järjestön sääntöjen ja yhdistyslain mukaisesti, panna täytäntöön puolue- ja piirikokousten päätökset sekä valmistella piirikokouksissa esille tulevat asiat,

2) johtaa ja järjestää vaalitoimintaa sekä vastata alueellaan muun- kin valistus- ja järjestötoiminnan käytännöllisestä hoitamisesta,

3) nimetä, neuvoteltuaan asiasta puolue- toimikunnan kanssa, piiri- järjestölle piirisihteeri,

4) valita ja erottaa piirijärjestön tarvitsemat muut palkatut toimi- henkilöt,

5) määrätä piirijärjestön toimihenkilöiden tehtävät ja työnjako sekä vahvistaa heidän palkkaetunsa,

6) päättää 17 §:n mukaisesti piirijärjestön nimen kirjoittamisesta,

7) asettaa apuelimikseen puolueen vahvistamissa ohje- tai johto- säännöissä edellytetyt tai muutoin tarpeellisiksi osoittautuvat toimi- kunnat ja jaostot,

8) toimittaa puolue- toimistoon piirijärjestön toimintakertomukset sekä puolue- toimikunnan vaatimat tilastotiedot ja muut kirjalliset selvitykset.

16 §.

Piiritoimikunnan tiedonannot kunnallisjärjestöille ja puolue- osastoille toimitetaan ilmoituksella piiritoimikunnan hyväksymässä puolue- lehdessä tai kirjeellisesti.

17 §.

Piirijärjestön nimen kirjoittavat piiritoimikunnan puheenjohtaja, piirisihteeri ja piiritoimikunnan siihen määräämä piiritoimikunnan jäsen tai piirijärjestön toimihenkilö, kulloinkin kaksi yhdessä.

18 §.

Piirijärjestön tilit päätetään kalenterivuositain.

Päättäneen vuoden tilit ja piirijärjestön toimintaa koskevat muut asiakirjat on jätettävä varsinaisen piirikokouksen valitsemille tilin- tarkastajille viimeistään helmikuun loppuun mennessä. Tilin- tarkastajien on suoritettava tilien tarkastus ja annettava niistä piiritoimi- kunnalle varsinaista piirikokousta varten laadittu kirjallinen lausunto viimeistään maaliskuun 15 päivään mennessä.

Tilintarkastajilla on oikeus suorittaa vuositilintarkastuksen ohella, joka käsittää myös piirijärjestön hallinnon tarkastuksen, kirjanpidon ja kassan valvontatarkastus, milloin he katsovat sen aiheelliseksi.

19 §.

Puoluetoimikunnan valtuuttamina neuvojina ja ohjaajina piiritoiniikuntia järjestötyötä ja toimistonhoitoa koskevissa käytännön kysymyksissä avustavilla toimitsijoilla on oikeus tehtävänsä puitteissa perehtyä piiritoimiston hoitoon ja asiakirjoihin. Tällaisilla toimitsijoilla on oikeus antaa ohjeensa myös suullisesti piirijärjestön ja piiritoimikunnan kokouksessa.

20 §.

Piirijärjestön sääntöjen muuttamisesta voidaan päättää piirikokouksessa, jos sitä koskeva esitys on tehty 13 §:ssä määrättyssä järjestyksessä ja saapuvilla olevien äänivaltaisten kokousedustajien enemmistö päätöstä kannattaa.

* Puoluetoimikunnalla on oikeus tehdä sääntöjä muutettaessa sellaisia vähäisempiä tarkistuksia, joita yhdistysrekisteritoimisto pitää tarpeellisina.

Ennen kuin sääntöjen muutos voidaan merkitä rekisteriin, puoluetoimikunnan on muutetut säännöt hyväksyttävä.

21 §.

Jos piirijärjestö purkautuu tai lakkautetaan, on sen varat luovutettava puolueelle.

22 §.

Niissä kohdin, joista näissä säännöissä ei ole määräystä, noudatetaan yhdistyslakia.

32a. Helsingin Sosialidemokraattisen Piirin Säännöt

Puoluetoimikunnan esitys

1 §.

Yhdistyksen nimi on Helsingin Sosialidemokraattinen Piiri ry. ja kotipaikka Helsingin kaupunki. Piirin toiminta-alueena on Helsingin kaupungin vaalipiiri.

Yhdistyksestä käytetään näissä säännöissä nimitystä piirijärjestö.

Näissä säännöissä mainituilla puolue-elimillä tarkoitetaan Suomen Sosialidemokraattinen Puolue ry:n puolue-elimä.

• • • • • 2 §.

Piirijärjestön tarkoituksena on liittää alueellaan yhteen kaikki Suomen Sosialidemokraattisen Puolueen järjestörakenteeseen kuuluvat puolueosastot, ylläpitää yhteyttä niiden ja puoluetoimikunnan välillä sekä toimia alueensa johtavana järjestönä puolueen ohjelman ja tavoitteiden mukaisessa sosialidemokraattisessa valistus- ja kasvatus-työssä.

Tarkoituksensa toteuttamiseksi piirijärjestö järjestää kokouksia, valistus- ja juhlatilaisuuksia, neuvottelupäiviä ja järjestökursseja, harjoittaa sanomalehti- ynnä muuta julkaisu- ja kustannustoimintaa, ohjaa ja valvoo puolueosastojen jäsenten osallistumista kunnalliseen toimintaan, johtaa alueensa puoluejärjestöjen valmistautumista yleisiin vaaleihin sekä mahdollisuuksiensa mukaan muutenkin ohjaa ja tukee sanottujen järjestöjen toimintaa.

Piirijärjestön toiminta ei saa olla ristiriidassa puolueen sääntöjen eikä puolueen toimielinten päätösten kanssa.

3 §.

Piirijärjestön jäsenenä voi olla jokainen piirijärjestön alueella toimiva puoluetoimikunnan luvalla rekisteröity sosialidemokraattinen puolueosasto, jonka piiritoimikunta jäseneksi hyväksyy.

Piirijärjestöön kuuluvan puolueosaston jäsenten on oltava Suomen kansalaisia ja hyväksyttävä puolueen tarkoitus ja päämäärät.

4 §.

Pyydettyään asiasta puoluetoimikunnan lausunnon piirikokous voi erottaa piirijärjestöstä puolueosaston, joka toimii vastoin piirijärjestön tai puolueen toimielinten päätöksiä tai laiminlyö määrätty

maksunsa taikka tukee puolueen vastaista toimintaa. Ennen asian ratkaisemista on erotettavalle järjestölle varattava tilaisuus selityksen antamiseen.

Puolueosasto, joka ei täytä sääntöjen mukaisia velvollisuuksiaan tai toimii vastoin puolueen ohjelmaa ja puoluekokouksen tai puolue-neuvoston päätöksiä, voidaan erottaa piirijärjestöstä myös puolue-neuvoston päätöksellä. Ennen kuin asia puolue-neuvoston kokouksessa lopullisesti ratkaistaan, erotettavalle puolueosastolle on varattava tilaisuus selityksen antamiseen. Jos puolueosasto, jonka puolue-neuvosto on erottanut piirijärjestöstä, ei tyydy päätökseen, sillä on oikeus vedota puoluekokoukseen toimittamalla puoluekokoukselle osoitetun kirjallisen vetoomuksensa puoluetoimikunnalle kuukauden kuluessa siitä, kun se on saanut erottamispäätöksestä puoluetoimikunnan kirjallisen ilmoituksen. Erotettu puolueosasto on vailla sääntömääräisen puoluejärjestön oikeuksia erottamispäätöksestä lukien. Erottamispäätös tulee lopullisesti voimaan, ellei mainittua vetoomusta tehdä määrätyssä järjestyksessä tai kun puoluekokous on erottamispäätöksen vahvistanut.

Ilman puoluetoimikunnan suostumusta ei piirijärjestön jäsenyydestä erotettua puolueosastoa voida hyväksyä uudelleen jäseneksi piirijärjestöön.

5 §.

Piirijärjestön jäsenenä oleva puolueosasto ei voi erota piirijärjestöstä eikä purkautua, jos vähintään kolme puolueosaston jäsentä sitä vastustaa.

Piirijärjestöstä eroavan puolueosaston on ilmoitettava eroamisestaan kirjallisesti piiritoimikunnalle tai -sen puheenjohtajalle taikka valtuutetun välityksellä suullisesti piirikokoukselle.

6 §.

Piirijärjestöön kuuluvan puolueosaston on suoritettava piirijärjestölle kalenterikuukausittain määräytyvä jäsenmaksu, jonka suuruus vahvistetaan varsinaisessa piirikokouksessa kokousta seuraavaa kalenterivuotta varten.

Piirijärjestön jäsenmaksun yhteydessä kannetaan jäsenjärjestöiltä puolueelle menevä maksu.

Edellä 1 ja 2 momentissa mainitut piirijärjestölle ja puolueelle tulevat jäsenmaksut on järjestöjen tilitettävä kahdesti vuodessa, puolueosastojen piirijärjestölle viimeistään huhti- ja lokakuun loppuun mennessä sekä piirijärjestön edelleen puolueelle viimeistään touko- ja marraskuun loppuun mennessä.

Varsinaisella piirikokouksella on oikeus määrätä puolueosastojen suoritettavaksi erikoisia tarpeita varten piirijärjestön tehokkaan toiminnan kannalta välttämättömiä ylimääräisiä maksuja.

7 §.

Piirijärjestö voi omistaa osakkeita ja muita arvopapereita, hallita ja omistaa kiinteistöjä, harjoittaa kioskikauppaa sekä majoitus-, ravitsemus-, elokuvateatteri- ja kirjakauppaliikettä, vastaanottaa avustuksia, lahjoituksia ja testamentteja ja toimeenpanna arpajaisia ja varainkeräyksiä. Tarvittaessa piirijärjestö hankkii toiminnalleen asianomaisen luvan.

Piirijärjestön tulee, ennen kuin se päättää kiinteistöjen rakentamisesta, laajentamisesta tai luovutuksesta taikka muuta huomattavaa taloudellista toimintaa tai yritystä koskevasta asiasta, neuvotella siitä puolueoimikunnan kanssa ja käyttää hyväkseen puolueen tarpeen mukaan suosittelemaa asiantuntija-apua.

8 §.

Piirijärjestön päättävänä elimenä on piirijärjestön kokous. Piirijärjestön kevät- ja syyskokousta kutsutaan näissä säännöissä varsinaiseksi piirikokouksiksi ja muita kokouksia ylimääräisiksi piirikokouksiksi.

Kevätkokous pidetään vuosittain viimeistään toukokuussa ja syyskokous vuosittain viimeistään marraskuussa paikassa, jonka piiritoimikunta määrää.

Ylimääräinen piirikokous on pidettävä, kun varsinainen piirikokous on niin päättänyt tai vähintään 1/3 piirijärjestöön kuuluvista puolueosastoista sitä tiettyä erityisesti ilmoitettua asiaa varten piiritoimikunnalta kirjallisesti vaatii taikka kun piiritoimikunta katsoo sen tarpeelliseksi.

Kutsut piirikokouksiin laatii piiritoimikunta. Kutsu varsinaiseen piirikokoukseen on julkaistava piiritoimikunnan hyväksymässä puoluelehdessä vähintään kuusi viikkoa ennen kokousta ja ylimääräiseen piirikokoukseen vähintään kolme päivää ennen kokousta.

Kokouskutsussa on mainittava esille tulevat asiat.

9 §.

Piirikokousedustajat, joiden toimikausi kestää kevätkokouksesta seuraavaan kevätkokoukseen, valitaan puolueosastoittaan ennen sen kalenterivuoden loppua, jona toimikausi alkaa. Vaalissa, joka tapahtuu puolueosastojen kokouksissa, valitsevat puolueosastot yhden ko-

kousedustajan jokaista jäsenmääränsä alkavaa piirijärjestön syyskokouksen päättämää jäsenlukua, vähintään 50 ja enintään 150 jäsentä, kohden sekä saman verran varaedustajia.

Piirikokousedustajiksi valittujen henkilöiden nimet ja osoitteet on puolueosastojen johtokuntien ilmoitettava kirjallisesti piiritoimikunnalle ennen seuraavan tammikuun 5 päivää.

10 §.

Piirikokouksessa on jokaisella hyväksytyllä piirikokousedustajalla yksi ääni. Äänestykset tapahtuvat avoimesti. Milloin vähintään 1/10 äänivaltaisista kokousedustajista niin vaatii, on toimitettava nimiäänestys.

"Vaalit toimitetaan vaadittaessa suljetuin lipuin.

Äänen jakautuessa tasan tulee päätökseksi se mielipide, jota puheenjohtaja on kannattanut, paitsi vaaleissa, joissa ratkaisee arpa.

H §.

Puhe- ja esitysoikeus piirikokouksessa on piiritoimikunnan jäsenillä ja piirisihteerillä, piirijärjestön tilintarkastajilla, puoluetoimikunnan edustajalla, valtuustoryhmän edustajalla, piirilehden tai piirilehtää vastaavan puoluelehden edustajalla sekä vaalipiirin alueelta valitulla puolueen kansanedustajalla.

Piiritoimikunnan esityksestä voi piirikokous myöntää puolueosaston jäsenelle oikeuden olla läsnä piirikokouksessa.

12 §.

Piirijärjestön kevätkokouksen tehtävänä on:

- 1) valita kokouksen toimielimet ja valiokunnat,
- 2) käsitellä ja vahvistaa piiritoimikunnan laatima toimintakertomus sekä tilintarkastajien antaman lausunnon perusteella tilikertomus päättyneeltä vuodelta,
- 3) päättää tili- ja vastuuvapauden myöntämisestä piiritoimikunnalle ja muille vastuuvollisille,
- 4) käsitellä eduskunta- ja valtuustoryhmän toimintaa,
- 5) valita piiritoimikunnan ja kunnallisjaoston jäsenet,
- 6) vahvistaa laaditut vaalityösuunnitelmat yleisiä vaaleja varten, päättää kansanedustajain ja valitsijamiesten vaalien edellä ehdokkaiden asettamisesta listoille, valitsijayhdistysten järjestämisestä ja vaaliliiton muodostamisesta sekä muista vaaleja koskevista asioista,
- 7) puoluekokousvuonna valita tai jättää ylimääräisen piirikokouksen valittavaksi ehdokkaat puolueuuevoston varsinaisiksi ja vara-jäseniksi,

8) käsitellä piirilehteä tai sitä vastaavaa puoluelehteä koskevat kysymykset,

9) päättää muista kokouskutsussa mainituista asioista.

13 §.

Piirijärjestön syyskokouksen tehtävänä on:

- 1) valita kokouksen toimitelimet ja valiokunnat,
- 2) päättää seuraavan kalenterivuoden aikana kannettavan jäsenmaksun suuruudesta sekä mahdollisista muista maksuista,
- 3) hyväksyä piirijärjestölle talousarvio seuraavaa vuotta varten,
- 4) valita kaksi varsinaista ja kaksi varatilintarkastajaa,
- 5) hyväksyä piirijärjestölle toimintasuunnitelma seuraavaa vuotta varten,
- 6) määrätä edustajaperuste seuraavaa piirikokousedustajain vaalia varten,
- 7) päättää piiritoimikunnan ja kunnallis jaoston jäsenille suoritettavista palkkioista sekä tilintarkastajille suoritettavien palkkioiden maksamisperusteesta,
- 8) päättää muista kokouskutsussa mainituista asioista.

14 §.

Esityksiä varsinaiselle piirikokoukselle voi tehdä puoluetoimikunta, piiritoimikunta, piirijärjestön alueella toimiva puolueosasto sekä sellaisen puolueosaston jäsen.

Esitykset on toimitettava lausunnon antamista varten piiritoimikunnalle vähintään neljä viikkoa ennen kokousta. Piiritoimikunnan on toimitettava esitykset lausuntoineen piirikokousedustajille vähintään kaksi viikkoa ennen kokousta. Samassa ajassa on piiritoimikunnan toimitettava piirikokousedustajille myös piirijärjestön toimintakertomus.

15 §.

Piirijärjestön täytäntöönpanevana elimenä ja lainmukaisena hallituksena on piiritoimikunta, johon kuuluu kymmenen varsinaisen piirikokouksen vuodeksi kerrallaan valitsemaa jäsentä.

Piiritoimikunta valitsee keskuudestaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan.

Piiritoimikunta on päätösvaltainen, kun puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja ja puheenjohtajana toimivan lisäksi vähintään viisi muuta jäsentä on läsnä.

16 §.

Piiritoimikunnan tehtävänä on:

1) hoitaa piirijärjestön hallituksena sen asioita puolue-, ja piirikokousten päätösten, järjestön sääntöjen ja yhdistyslain mukaisesti, panna täytäntöön puolue- ja piirikokousten päätökset sekä valmistella piirikokouksissa esille tulevat asiat,

2) johtaa ja järjestää vaalitoimintaa sekä vastata alueellaan muunkin valistus--ja järjestötoiminnan käytännöllisestä hoitamisesta,

3) huolehtia ehdokkaiden asettamisesta kunnallisvaaleihin puolueen sääntöjen ja piirikokousten vahvistamien ohjeiden mukaisesti, tehdä piirikokoukselle esitys kunnallisten lautakuntapaikkojen täyttämistä puolueosastojen tai piirijärjestön nimeämistä ehdokkaista, seurata alueensa kunnallista elämää ja tehdä valtuustoryhmälle esityksiä uudistusten aikaansaamiseksi ja epäkohtien poistamiseksi sekä päättää kunnallisia kysymyksiä koskevista asioista sääntöjen ja piirikokousten antamien ohjeiden mukaisesti,

4) nimetä, neuvoteltuaan asiasta puolue-toimikunnan kanssa, piirijärjestölle piirisihteeri,

5) valita ja erottaa piirijärjestön tarvitsemat muut palkatut toimihenkilöt,

6) määrätä piirijärjestön toimihenkilöiden tehtävät ja työnjako sekä vahvistaa heidän palkkaetunsa,

7) päättää 18 §:n mukaisesti piirijärjestön nimen kirjoittamisesta,

8) asettaa apuelimikseen puolueen vahvistamissa ohje- tai johtosäännöissä edellytetyt tai muutoin tarpeelliseksi osoittautuvat toimikunnat ja jaostot,

9) toimittaa puolue-toimistoon piirijärjestön toimintakertomukset sekä puolue-toimikunnan vaatimat tilastotiedot ja muut kirjalliset selvitykset.

17 f.

Piiritoimikunnan tiedonannot puolueosastoille toimitetaan ilmoituksella piiritoimikunnan hyväksymässä puoluelehdessä tai kirjeellisesti.

18 §.

Piirijärjestön nimen kirjoittaa piiritoimikunnan puheenjohtaja tai piirisihteeri, jompikumpi yhdessä jonkun piiritoimikunnan määräämän piiritoimikunnan jäsenen tai toimihenkilön kanssa.

19 §.

Piiritoimikunnan apuna kunnallisia asioita valmisteltaessa ja käsiteltäessä toimii kunnallisjaosto, johon kuuluu kuusi piirijärjestön kevätkokouksen valitsemaa jäsentä. Piiritoimikunta määrää kunnallis-

jaoston jäsenistä puheenjohtajan ja asettaa jaoston käyttöön kunnallissihteerin.

20 §.

Piirijärjestön tilit päätetään kalenterivuositain.

Päättyneen vuoden tilit ja piirijärjestön toimintaa koskevat muut asiakirjat on jätettävä piirijärjestön syyskokoukseen valitsemille tilintarkastajille viimeistään helmikuun loppuun mennessä. Tilintarkastajien on suoritettava tilien tarkastus ja annettava niistä piiritoimikunnalle varsinaista piirikokousta varten laadittu kirjallinen lausunto viimeistään maaliskuun 15 päivään mennessä.

Tilintarkastajilla on oikeus suorittaa vuositilintarkastuksen ohella, joka käsittää myös piirijärjestön hallinnon tarkastuksen, kirjanpidon ja kassan valvontatarkastus, milloin he katsovat sen aiheelliseksi.

21 §.

Puoluetoimikunnan valtuuttamina neuvojina ja ohjaajina piiritoimikuntia järjestötyötä ja toimistonhoitoa koskevissa käytännön kysymyksissä avustavilla toimitsijoilla on oikeus tehtävänsä puitteissa perehtyä piiritoimiston hoitoon ja asiakirjoihin. Tällaisilla toimitsijoilla on oikeus antaa ohjeensa myös suullisesti piirijärjestön ja piiritoimikunnan kokouksessa.

22 §. .

Piirijärjestön sääntöjen muuttamisesta voidaan päättää piirikokouksessa, jos sitä koskeva esitys on tehty 14 §:ssä määrättyssä järjestyksessä ja saapuvilla olevien äänivaltaisten kokousedustajien enemmistö päätöstä kannattaa.

Puoluetoimikunnalla on oikeus tehdä sääntöjä muutettaessa sellaisia vähäisempiä tarkistuksia, joita yhdistysrekisteritoimisto pitää tarpeellisina.

Ennen kuin sääntöjen muutos voidaan merkitä rekisteriin, puoluetoimikunnan on muutettut säännöt hyväksyttävä.

/

23 §..

Jos piirijärjestö purkautuu tai lakkautetaan, on sen varat luovutettava puolueelle.

24 §.

Niissä kohdin, joista näissä säännöissä ei ole määräystä, noudatetaan yhdistyslakia.

33.....**Sos.-dem. Kunnallisjärjestön Säännöt***Puoluetoimikunnan esitys***1 §**

Yhdistyksen nimi on..... Sos.-dem. Kunnallisjärjestö ry. ja kotipaikkakaupunki/kauppala/kunta.

Yhdistyksestä käytetään näissä säännöissä nimitystä kunnallisjärjestö.

Näissä säännöissä mainituilla puolue-elimillä tarkoitetaan Suomen Sosialidemokraattinen Puolue ry:n puolue-elimä.

2 §

Kunnallisjärjestön tarkoituksena on liittää yhteen kaikki kunnassa olevat Suomen Sosialidemokraattisen Puolueen järjestörakenteeseen kuuluvat puolueosastot, ylläpitää yhteyttä niiden ja piiritoimikunnan välillä sekä ohjein ja neuvoin tukea toimintaa, jolla puolueosastot edistävät jäsentensä yhteisiä valtiollisia, kunnallisia ja sivistyksellisiä pyrkimyksiä.

Tarkoituksensa toteuttamiseksi kunnallisjärjestö järjestää kokouksia, valistus- ja juhlatilaisuuksia, neuvottelupäiviä ja järjestökursseja, kustantaa poliittista kirjallisuutta, ohjaa ja valvoo puolueosastojen jäsenten osallistumista kunnalliseen toimintaan sekä johtaa paikallisen puolueväen valmistautumista valtiollisiin ja kunnallisiin vaaleihin.

Kunnallisjärjestön toiminta ei saa olla ristiriidassa puolueen sääntöjen eikä puolueen ja piirijärjestön toimielinten päätösten kanssa.

3 §

Kunnallisjärjestön jäsenenä voi olla jokainen kunnan alueella toimiva puoluetoimikunnan luvalla rekisteröity sosialidemokraattinen puolueosasto, jonka kunnallistoimikunta jäseneksi hyväksyy.

Kunnallisjärjestön jäseneksi hyväksytyn puolueosaston jäsenten on oltava Suomen kansalaisia ja hyväksyttävä puolueen tarkoitus ja päämäärät.

4 §

Pyydettyään asiasta puoluetoimikunnan ja piiritoimikunnan lausunnon kunnallisjärjestön edustajiston kokous voi erottaa kunnallisjärjestöstä puolueosaston, joka ei täytä sääntöjen mukaisia velvolli-

suuksia tai toimii vastoin puolueen ohjelmaa ja puoluekokouksen tai puolueuuvoston päätöksiä. Ennen asian ratkaisemista on erotettavalle puolueosastolle varattava tilaisuus selityksen antamiseen.

Kunnallisjärjestöön kuuluvan puolueosaston, jonka piirikokous on erottanut piirijärjestöstä, on katsottava tulleen samalla erotetuksi kunnallisjärjestöstä.

Puolueosasto voidaan 1 momentissa mainituilla perusteilla erottaa kunnallisjärjestöstä myös puolueuuvoston päätöksellä. Ennen kuin asia puolueuuvoston kokouksessa lopullisesti ratkaistaan, erotettavalle puolueosastolle on varattava tilaisuus selityksen antamiseen. Jos puolueosasto, jonka puolueuuvosto on erottanut kunnallisjärjestöstä, ei tyydy päätökseen, sillä on oikeus vedota puoluekokoukseen toimittamalla puoluekokoukselle osoitetun kirjallisen vetoomuksensa puoluetoimikunnalle kuukauden kuluessa siitä, kun se on saanut erottamispäätöksestä puoluetoimikunnan kirjallisen ilmoituksen. Erotettu puolueosasto on vailla sääntömääräisen puoluejärjestön oikeuksia erottamispäätöksestä lukien. Erottamispäätös tulee lopullisesti voimaan, ellei mainittua vetoomusta tehdä määrätyssä järjestyksessä tai kun puoluekokous on erottamispäätöksen vahvistanut.

Ilman puoluetoimikunnan suostumusta ei kunnallisjärjestön jäsenyydestä erotettua järjestöä voida hyväksyä uudelleen jäseneksi kunnallisjärjestöön.

5 §.

Kunnallisjärjestön jäsenenä oleva puolueosasto ei voi erota kunnallisjärjestöstä eikä purkautua, jos vähintään kolme puolueosaston jäsentä sitä vastustaa.

Kunnallisjärjestöstä eroavan puolueosaston on ilmoitettava eroamisestaan kirjallisesti kunnallistoimikunnalle tai sen puheenjohtajalle taikka valtuutetun välityksellä suullisesti kunnallisjärjestön edustajiston kokoukselle.

6 §.

Kunnallisjärjestöön kuuluvan puolueosaston on suoritettava kunnallisjärjestölle kalenterikuukausittain määräytyvä jäsenmaksu, jonka suuruus vahvistetaan kunnallisjärjestön edustajiston kevätkokouksessa kokousta seuraavaa kalenterivuotta varten.

Kunnallisjärjestön jäsenmaksun yhteydessä kannetaan jäsenjärjestöiltä piirijärjestölle ja puolueelle menevät maksut.

Edellä 1 ja 2 momentissa mainitut jäsenmaksut on tilitettävä kunnallisjärjestölle kahdesti vuodessa eli viimeistään huhtikuun 15 pai-

vään ja lokakuun 15 päivään mennessä, kulloinkin kaikki maksut samalla kertaa.

Edustajiston kevätkokouksella on oikeus määrätä puolueosaston suoritettavaksi erikoisia tarpeita varten kunnallisjärjestön tehokkaan toiminnan kannalta välttämättömiä ylimääräisiä maksuja.

7 §.

Kunnallisjärjestö voi omistaa osakkeita ja muita arvopapereita, hallita ja omistaa kiinteistöjä, harjoittaa kioskikauppaa sekä majoitus-, ravitsemus-, elokuvateatteri- ja kirjakauppaliikettä, vastaanottaa avustuksia, lahjoituksia ja testamentteja ja toimeenpanna arpajaisia ja varainkeräyksiä. Tarvittaessa kunnallisjärjestö hankkii toiminnalleen asianomaisen luvan.

Kunnallisjärjestön tulee, ennen kuin se päättää kiinteistöjen rakentamisesta, laajentamisesta tai luovutuksesta taikka muuta huomattavaa taloudellista toimintaa tai yritystä koskevasta hankkeesta, hankittuaan asiasta piiritoimikunnan lausunnon, neuvotella siitä puoluetoimikunnan kanssa ja käyttää hyväkseen puolueen tarpeen mukaan suosittelemaa asiantuntija-apua:

8 §.

Kunnallisjärjestön päättävänä elimenä on kunnallisjärjestön edustajiston kokous. Edustajiston varsinaisia kokouksia ovat vuosittain viimeistään maaliskuun 15 päivänä pidettävä edustajiston kevätkokous ja viimeistään syyskuun 15 päivänä pidettävä edustajiston syyskokous. Ylimääräisiä edustajiston kokouksia pidetään tarpeen mukaan.

Kutsut edustajiston kokouksiin laatii kunnallistoimikunta. Kutsu edustajiston varsinaiseen kokoukseen on lähetettävä edustajiston jäsenille postitse vähintään seitsemän päivää ennen kokousta ja kutsu ylimääräiseen edustajiston kokoukseen vähintään kolme päivää ennen kokousta.

Kokouskutsussa on mainittava esille tulevat asiat.

9 §.

Edustajisto, jonka toimikausi kestää kevätkokouksesta seuraavaan kevätkokoukseen, valitaan puolueosastoittain ennen sen kalenterivuoden loppua, jona toimikausi alkaa. Vaalissa, joka tapahtuu puolueosastojen kokouksissa, valitsevat puolueosastot yhden kokousedustajan jokaista jäsenmääränsä alkavaa edustajiston kevätkokouksen

päättämää jäsenlukua, vähintään 10 ja enintään 75 jäsentä, kohden sekä saman verran varaedustajia.

Edustajistoon valittujen henkilöiden nimet ja osoitteet on puolueosastojen johtokuntien ilmoitettava kirjallisesti kunnallistoimikunnalle ennen seuraavan tammikuun 5 päivää.

10 §.

Edustajiston kokouksessa on jokaisella hyväksytyllä kokousedustajalla yksi ääni. Äänestykset tapahtuvat avoimesti. Milloin vähintään 1/10 äänivaltaisista kokousedustajista niin vaatii, on toimitettava nimiäänestys.

Vaalit toimitetaan vaadittaessa suljetuin lipuin.

Äänen jakautuessa tasan tulee päätökseksi se mielipide, jota puheenjohtaja on kannattanut, paitsi vaaleissa, joissa ratkaisee arpa.

11 §.

Puhe- ja esitysoikeus edustajiston kokouksessa on valtuustoryhmän edustajalla, kunnallistoimikunnan ja piiritoimikunnan jäsenillä, kunnallisjärjestön tilintarkastajilla ja puoluetoimikunnan sekä piiritoimikunnan edustajalla.

Kunnallistoimikunnan esityksestä voi edustajiston kokous myöntää valtuustoryhmän jäsenelle oikeuden olla läsnä edustajiston kokouksessa.

12 §.

Varsinaisessa edustajiston kokouksessa käsitellään seuraavat asiat:
a) kevätkokouksessa

1) käsitellään ja vahvistetaan kunnallistoimikunnan laatima toimintakertomus sekä tilintarkastajien antaman lausunnon perusteella tilikertomus päättyneeltä vuodelta,

2) päätetään tili- ja vastuuvapauden myöntämisestä kunnallistoimikunnalle ja muille vastuuvollisille,

3) käsitellään valtuustoryhmän toimintaan liittyvät kysymykset,

4) valitaan kunnallistoimikunnan jäsenet,

5) päätetään seuraavaa kalenterivuotta varten varsinaisen jäsenmaksun suuruudesta sekä mahdollisista muista maksuista,

6) hyväksytään kunnallisjärjestölle talousarvio kuluva vuotta varten,

7) valitaan kaksi varsinaista ja kaksi varatilintarkastajaa,

8) vahvistetaan laaditut vaalityösuunnitelmat yleisiä vaaleja varten, päätetään ehdokkaiden asettamisesta kunnallisvaaleihin ja valmistautumisesta kansanedustajain ja valitsijamiesten vaaleihin puolueen sääntöjen sekä puolueen ja piirijärjestön antamien ohjeiden edellyttämällä tavalla,

9) päätetään muista kokouskutsussa mainituista asioista,

b) syyskokouksessa

1) määrätään edustajaperuste seuraavaa edustajiston jäsenten vaalia varten,

2) käsitellään valtuustoryhmän toimintaan liittyvät kysymykset,

3) päätetään kunnallisjärjestön toimintasuunnitelmasta erityisesti syys- ja talvikautta silmällä pitäen,

4) päätetään muista kokouskutsussa mainituista asioista.

13 §.

Esityksiä edustajiston kokoukselle voi tehdä kunnallistoimikunta sekä kunnallistoimikunnan kautta puoluetoimikunta, piiritoimikunta, kunnallisjärjestöön kuuluva puolueosasto ja sellaiseen puolueosastoon kuuluva kunnallisvaltuuston jäsen.

14 §.

Kunnallisjärjestön täytäntöönpanevana elimenä ja lainmukaisena hallituksena on kunnallistoimikunta, johon kuuluu seitsemän edustajiston kevätkokouksen vuodeksi kerrallaan valitsemaa jäsentä.

Kunnallistoimikunta valitsee keskuudestaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan.

Kunnallistoimikunta on päätösvaltainen, kun puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja ja puheenjohtajana toimivan lisäksi vähintään kolme muuta jäsentä on läsnä.

15 §.

Kunnallistoimikunnan tehtävänä on:

1) hoitaa kunnallisjärjestön hallituksena sen asioita puoluekokousten, piirikokousten ja edustajiston kokousten päätösten, järjestön sääntöjen ja yhdistyslain mukaisesti, panna täytäntöön puoluekokousten, piirikokousten ja edustajiston kokousten päätökset sekä valmista edustajiston kokouksissa-esille tulevat asiat,

2) huolehtia piiritoimikunnan määräysten mukaan ehdokkaiden

asettamiseen liittyvistä toimenpiteistä kansanedustajain ja valitsijamiesten vaaleihin valmistauduttaessa,

3) huolehtia kunnallisvaltuustoehdokkaiden listoille asettamisesta valitsijayhdistysten perustamisesta ja vaaliliiton muodostamisesta puolueen säännöissä mainittuja ylempien järjestöelinten tekemiä päätöksiä ja antamia ohjeita noudattaen,

4) huolehtia siitä, että puolueväki saa tarvitsemaansa ohjausta ja apua yleisiä vaaleja varten laadittujen vaaliluetteloiden tarkastamisessa sekä oikaisuvaatimusten teossa niitä vastaan,

5) muutenkin yleisten vaalien edellä johtaa ja järjestää puolueen paikallinen vaalivalistustyö niin, että kaikki puolueen kannattajat kunnan alueella saadaan osallistumaan vaaleihin,

6) valita ja erottaa kunnallisjärjestön palkatut toimihenkilöt sekä päättää kunnallisjärjestön nimen kirjoittamisesta,

7) asettaa apuelimikseen puolueen vahvistamissa ohje- tai johtosäännöissä edellytetyt tai muutoin tarpeellisiksi osoittautuvat toimikunnat ja jaostot,

8) toimittaa puoluetoimistoon ja piiritoimistoon niiden pyytämät tilastotiedot ja muut kirjalliset selvitykset.

Kunnallisjärjestön nimen kirjoittajaksi voidaan valita kunnallistoimikuntaan kuulumatonkin henkilö.

16 §.

Kunnallistoimikunnan tiedonannot puolueosastoille, valtuustoryhmälle ja puolueosastojen jäsenille toimitetaan ilmoituksella kunnallistoimikunnan hyväksymässä puoluelehdessä tai kirjeellisesti.

17 §.

Kunnallisjärjestön tilit päätetään kalenterivuositain.

Päättyneen vuoden tilit ja kunnallisjärjestön toimintaa koskevat muut asiakirjat on jätettävä edustajiston kevätkokouksen valitsemille tilintarkastajille viimeistään helmikuun 15 päivään mennessä. Tilintarkastajien on suoritettava tilien tarkastus ja annettava niistä kunnallistoimikunnalle edustajiston kevätkokousta varten laadittu kirjallinen lausunto viimeistään saman helmikuun loppuun mennessä.

Tilintarkastajilla on oikeus suorittaa vuositilintarkastuksen ohella, joka käsittää myös kunnallisjärjestön hallinnon tarkastuksen, kirjanpidon ja kassan valvontatarkastus, milloin he katsovat sen aiheelliseksi.

18 §.

Puoluetoimikunnan tai piiritoimikunnan valtuuttamina neuvojina ja ohjaajina kunnallistoimikuntia järjestötyötä ja toimistonhoitoa koskevista käytännön kysymyksissä avustavilla toimitsijoilla on oikeus tehtävänsä puitteissa perehtyä järjestön toimiston hoitoon ja asiakirjoihin. Tällaisilla toimitsijoilla on oikeus antaa ohjeensa myös suullisesti kunnallisjärjestön edustajiston ja kunnallistoimikunnan kokouksessa.

19 §.

Kunnallisjärjestön sääntöjen muuttamisesta voidaan päättää edustajiston kokouksessa, jos sitä koskeva esitys on tehty 13 §:ssä määrättyssä järjestyksessä ja saapuvilla olevien äänivaltaisten kokousedustajien enemmistö päätöstä kannattaa.

Puoluetoimikunnalla on oikeus tehdä sääntöjä muutettaessa sellaisia vähäisempiä tarkistuksia, joita yhdistysrekisteritoimisto pitää tarpeellisina.

Ennen kuin sääntöjen muutos voidaan merkitä rekisteriin, puoluetoimikunnan on muutettut säännöt hyväksyttävä.

20 §.

Jos kunnallisjärjestö purkautuu tai lakkautetaan, on sen varat luovutettava puolueelle.

21 §.

Niissä kohdin, joista näissä säännöissä ei ole määräystä, noudatetaan yhdistyslakia.

34. Suomen Sosialidemokraattisen Puolueen Puolueosaston Säännöt

Puoluetoimikunnan esitys

1 §.

Yhdistyksen nimi onry. ja kotipaikka kaupunki/kauppala/kunta.

Yhdistyksestä käytetään näissä säännöissä nimitystä puolueosasto.

Näissä säännöissä mainituilla puolue-elimillä tarkoitetaan Suomen Sosialidemokraattinen Puolue ry:n puolue-elimä.

2 §.

Puolueosaston tarkoituksena on edistää ruumiillista tai henkistä työtä tekevien miesten ja naisten järjestäytymistä Suomen Sosialidemokraattisen Puolueen johtamaan poliittiseen, taloudelliseen ja sivistykselliseen yhteistoimintaan suomalaisen yhteiskunnan rakentamiseksi kansanvaltaisten sosialististen periaatteiden ja tavoitteiden mukaan. Puolueosasto kuuluu perusjärjestönä Suomen Sosialidemokraattisen Puolueen järjestörakenteeseen. -

Tarkoituksensa toteuttamiseksi puolueosasto harjoittaa poliittista, taloudellista ja sivistyksellistä valistustyötä paikkakunnan kaikkien työtä tekevien keskuudessa, järjestää kokouksia ja juhla- ja huvitilaisuuksia, edistää kirjallisuuden ja sanomalehtien levitystä, edistää jäsentensä osallistumista kunnalliseen toimintaan ja puolueväen valmistautumista valtiollisiin ja kunnallisiin vaaleihin sekä suorittaa puolueosastolle puolueen sääntöjen mukaan kuuluvat järjestötehtävät.

Puolueosaston toiminta ei saa olla ristiriidassa puolueen sääntöjen eikä puolueen toimielinten päätösten kanssa.

3 §.

Puolueosaston jäsenenä voi olla jokainen Suomen kansalainen, joka hyväksyy Suomen Sosialidemokraattisen Puolueen tarkoituksen ja päämäärät sitoutuen noudattamaan puolueen päätöksiä ja täyttämään sääntöjen mukaiset jäsenvelvollisuutensa.

Jäsenten hyväksyminen puolueosastoon tapahtuu puolueosaston johtokunnan esityksestä, mikäli mahdollista siinä järjestyksessä kuin johtokunta on vastaanottanut jäseniksi pyrkivien kirjalliset ilmoittautumiset. Jäsenen hyväksymisestä päättää puolueosaston kokous. Ennen kuin hyväksymispäätös on tehty, jäseneksi pyrkivä ei voi osallistua asioiden käsittelyyn puolueosastossa.

Jäsen, joka ei ole kuulunut puolueosastoon vähintään kolmea kuukautta ja suorittanut siltä ajalta sääntöjen edellyttämää täyttä jäsenmaksua, ei voi tulla valituksi järjestölliseen eikä poliittiseen luottamustehtävään. Tämä ei kuitenkaan koske toisesta puolueosastosta välittömästi siirtynyttä henkilöä, joka on aikaisemmin ollut jäsenenä puolueen alaisessa puolueosastossa vähintään kolme kuukautta.

Puolueosaston jäseneksi hyväksytty henkilö ei saa kuulua varsinaisena jäsenenä toiseen puolueosastoon.

Puolueosaston jäseneksi hyväksytylle henkilölle on johtokunnan annettava puoluetoimikunnalta saatava jäsenkirja, joka on perustana jäsenoikeuksien käyttämiseen.

4 §.

Puolueosaston jäsen, joka on jäsenenä toiseen puolueeseen kuuluvassa järjestössä tai osallistuu puolueosastoa tai puoluetta vastustavaan tai muutoin vahingoittavaan toimintaan taikka petollisella tai muulla epälojaalilla menettelyllä puolueosastossa tai sen ulkopuolella huomattavasti vaikeuttaa puolueosaston, kunnallisjärjestön, piirijärjestön tai puolueen toimintaa, voidaan erottaa puolueosastosta. Erottamisesta päättää puolueosaston kokous varattuaan sitä ennen asianomaiselle tilaisuuden selityksen antamiseen.

Puolueosaston jäsenen erottamista koskevan vaatimuksen voi 1 momentissa mainituilla perusteilla esittää myös puolue. Vaatimuksen esittämisestä päättää puolueenuevoston kokous varattuaan sitä ennen asianomaiselle puolueosaston jäsenelle tilaisuuden antaa selityksensä ja puolueosaston johtokunnalle siitä lausuntonsa.

Puolueenuevoston esittämää erottamisvaatimusta on puolueosaston viivytyksettä noudatettava, uhalla että puolueosasto muutoin menettää sääntömääräisen puoluejärjestön oikeudet siksi kunnes puolueenuevoston päätöksen edellyttämä erottaminen on toimitettu. Sääntömääräisen puoluejärjestön jäsenoikeuksien menetyksen toteaa puoluetoimikunta.

Puolueosastosta eronnut tai erotettu henkilö on samalla menettänyt luottamustoimensa ja järjestöllisen edustuskelpoisuutensa puolueen kaikissa järjestöelimissä.

5 §.

Puolueosaston jäsen voi erota osastostaan ilmoittamalla siitä kirjallisesti johtokunnalle tai sen puheenjohtajalle taikka suullisesti puolueosaston kokouksen pöytäkirjaan.

Puolueosastosta toiseen siirtyessään jäsenellä on oikeus saada jäsenkirjaansa merkintä siitä, minkä ajan hän ennen siirtämistään on ollut jäsenenä puolueosastossa.

6 §.

Puolueosaston jäsenen on suoritettava puolueosastolle kalenterikuukausittain määräytyvä jäsenmaksu, johon sisältyvät puolueosaston, kunnallisjärjestön, piirijärjestön sekä puolueen määräämät maksut. Näin koostuvaa jäsenmaksua kutsutaan näissä säännöissä täydeksi jäsenmaksuksi.

Ensimmäinen täysi jäsenmaksu on suoritettava siltä kuukaudelta, jona asianomainen on hyväksytty puolueosaston jäseneksi.

Täyden jäsenmaksun suuruus vahvistetaan puolueosaston joulukuussa pidettävässä kuukausikokouksessa kokousta seuraavaa kalenterivuotta varten siten, että kokouksen puolueosaston jäsenmaksuksi määräämään maksuun lisätään muiden 1 momentissa mainittujen puoluejärjestöjen päättämät maksut. Kaikki nämä maksut on suoritettava puolueosaston kokouksen määräämän kantoajan kuluessa ottaen huomioon, että tilityskautena on kalenterivuoden puolisko. Kunnallisjärjestölle ja piirijärjestölle maksut on tilitettävä näiden järjestöjen säännöissä mainittuina aikoina.

Puolueosaston kuukausikokouksella on oikeus määrätä jäsentensä suoritettavaksi myös kertakaikkinen liittymismaksu sekä tarpeen mukaan puolueosaston, kunnallisjärjestön, piirijärjestön tai puolueen tehokkaan toiminnan kannalta välttämättömiä muita maksuja.

Jäsenmaksut on suoritettava siihen, asti, kun jäsen eroaa tai eroteetaan puolueosastosta.

7 §.

Asevelvollisuutta suorittava tai työttömänä tai työkyvyttömänä oleva puolueosaston jäsen voidaan puolueosaston päätöksellä vapauttaa 6 §:n 1 momentissa mainituista maksuista¹, ei kuitenkaan pitemmältä ajalta, kuin minkä asevelvollisuus, työttömyys tai työkyvyttömyys puolueosastolle esitetyn selvityksen mukaan kestää. Kuukautta lyhyemmältä ajalta jäsenmaksuvapautusta ei voida myöntää.

Jäsenen, joka 60 vuoden ikään tultuaan on suorittanut täyden jäsenmaksun yhtäjaksoisesti vähintään 25 vuodelta, voi puolueosasto piiritoimikunnan suostumuksella vapauttaa kaikista maksuista. Ennen näiden sääntöjen voimaantuloa saavutettu pysyvä vapaajäsenen etu on jatkuvasti voimassa.

8 §.

Puolueosaston jäsen, joka ei puolueosaston kokouksen päättämän säännöllisen kantoajan kuluessa suorita maksettaviksi 'määrättyjä jäsen- ja järjestömaksuja, voidaan erottaa puolueosastosta.

Jäsen, joka sen mukaan kuin asianomaiset järjestöelimet ovat todenneet, on jättänyt suorittamatta 6 §:n 3 momentissa mainitun kalenterivuosispuoliskon täyden jäsenmaksun, on vailla puolueosaston jäsenen sääntömääräisiä oikeuksia, kunnes hän on suorittanut maksamatta olevat jäsenmaksujäämät.

9 §.

Puolueosasto voi omistaa osakkeita ja muita arvopapereita, hallita ja omistaa kiinteistöjä, harjoittaa kioskikauppaa sekä majoitus-,

ravitsemus-, elokuvateatteri- ja kirjakauppaliikettä, vastaanottaa avustuksia, lahjoituksia ja testamentteja ja toimeenpanna arpajaisia ja varainkeräyksiä. Tarvittaessa puolueosasto hankkii toiminnalleen asianomaisen luvan.

Puolueosaston tulee, ennen kuin se päättää kiinteistöjen rakentamisesta, laajentamisesta tai luovutuksesta taikka muusta huomattavaa taloudellista toimintaa täi yritystä koskevasta hankkeesta, hankittuaan asiasta piiritoimikunnan lausunnon, neuvotella siitä puolue^j toimikunnan kanssa ja käyttää hyväkseen puolueen tarpeen mukaan suosittelemaa asiantuntija-apua.

10 §.

Puolueosaston asioista päättää puolueosaston kokous.

Puolueosaston vuosikokous pidetään helmikuussa johtokunnan määräämänä päivänä, muut varsinaiset kokoukset vuoden muina kalenterikuukausina, mikäli mahdollista vuosikokouksen etukäteen määrääminä päivinä (varsinaiset kuukausikokoukset).

Ylimääräinen puolueosaston kokous on pidettävä, jos vähintään 1/10 puolueosaston jäsenistä sitä erityisesti ilmoitettua asiaa varten johtokunnalta kirjallisesti vaatii tai kun johtokunta katsoo sen tarpeelliseksi.

Kutsut puolueosaston kokouksiin laatii johtokunta. Kutsu vuosikokoukseen on julkipantava, sen mukaan kuin siitä on päätetty, puolueosaston ilmoitustaululle, kokoustalon seinään tai kokoushuoneen oveen taikka se on lähetettävä puolueosaston jäsenille postitse vähintään kaksi viikkoa ennen kokousta ja kutsu puolueosaston muihin kokouksiin vastaavalla tavalla julkipantava tai lähetettävä vähintään kolme päivää ennen kokousta.

Kokouskutsussa on mainittava tärkeimmät kokouksessa esille tulevista asioista, kuten asiat, jotka koskevat sääntöjen muuttamista, puolueosastojen purkamista, kiinteistön ostamista, myymistä tai kiinnittämistä, puolueosaston eroamista puolueen järjestörakenteesta tai sen liittymistä toisen puolueen puoluejärj estoon taikka puolueosaston johtokunnan jäsenen vapauttamista tehtävästään.

Puolueosaston jäsenille tarkoitetuista muista tiedonannoista on voimassa, mitä 4 momentissa on sanottu kutsusta puolueosaston kokouksiin.

11 §.

Puolueosaston kokouksessa on jokaisella kokoukseen osallistuvalla puolueosaston jäsenellä yksi ääni. Äänestykset tapahtuvat avoimesti.

Milloin vähintään 1/10 kokouksen äänivaltaisista osanottajista niin vaatii, on toimitettava nimiäänestys.

Vaalit toimitetaan vaadittaessa suljetuin lipuin.

Äänen jakautuessa tasan tulee päätökseksi se mielipide, jota puheenjohtaja on kannattanut, paitsi vaaleissa, joissa ratkaisee arpa.

12 §. •

Puolueosaston kokouksesta laadittu pöytäkirja on luettava ja vahvistettava seuraavassa kokouksessa, jollei pöytäkirjan tarkistamista ole vuosikokouksen päätöksen mukaisesti jätettävä kahden kokouksen kutakin kertaa varten erikseen valitseman pöytäkirjantarkistajan tehtäväksi.

Milloin asian kiireellisyys vaatii, kokouksen pöytäkirja voidaan joko kokonaan tai tarpeelliselta osin tarkistaa ja hyväksyä heti samassa kokouksessa.

Pöytäkirjan allekirjoittaa asianomaisen kokouksen puheenjohtaja yhdessä sihteerinä toimineen henkilön kanssa.

13 §.

Puolueosaston vuosikokouksen tehtävänä on:

- a) valita kokouksen toimielimet,
- b) käsitellä ja vahvistaa johtokunnan laatima toimintakertomus sekä tilintarkastajien antaman lausunnon perusteella tilikertomus päättäneeltä tilivuodelta,
- c) päättää tili- ja vastuuvapauden myöntämisestä johtokunnalle ja muille vastuuvollisille,
- d) valita johtokunnan jäsenet seuraavaan vuosikokoukseen asti,
- e) valita kaksi varsinaista ja kaksi varatilintarkastajaa,
- f) käsitellä johtokunnan vuosikokoukselle valmistelemat, kokouskutsussa nimenomaan mainitut asiat, sekä
- g) päättää muista näiden sääntöjen mukaan vuosikokouksen päätettäviin kuuluvista asioista.

"14 §.

Puolueosaston asioita sen lainmukaisena hallituksena hoitaa johtokunta, johon kuuluu seitsemän 13 §:n d) kohdassa mainitulla tavalla valittua varsinaista jäsentä.

Johtokunta valitsee keskuudestaan puheenjohtajan,, varapuheenjohtajan, sihteerin, rahastonhoitajan ja ainakin yhden jäsenmaksujen kantajan.

Johtokunta kokoontuu puheenjohtajan tai hänen estyneenä ollessa varapuheenjohtajan kutsusta tai, johtokunnan enemmistön pyynnöss, kahden johtokunnan jäsenen kutsusta yleensä ainakin kerran .kuukaudessa.

Johtokunta on päätösvaltainen, kun puheenjohtajana toimivan ilisäksi vähintään kolme muuta jäsentä on läsnä.

15 §.

Johtokunnan tehtävänä on:

a) hoitaa puolueosaston hallituksena sen asioita puolueen järjestö rake nteeseen kuuluvien päättävien elinten päätösten, puolueosaston sääntöjen ja yhdistyslain mukaan, panna täytäntöön sanotut päätökset sekä valmistella puolueosaston kokouksissa esille tulevat valmistelutoimen piteitä vaativat asiat,

b) huolehtia puolueosaston ja asianomaisten puoluejärjestöjen säännöissä, päätöksissä ja ohjeissa määrättyjen valistus-, järjestötyö- ja vaali valmistelutehtävien tunnollisesta ja tehokkaasta hoitamisesta,

c) määrätä jäsentensä erityistehtävät ja keskinäinen työnjako, ottaen huomioon, että johtokunnan puheenjohtajan asiana on toimia johtokunnan ja, vuosikokousta lukuun ottamatta, myös puolueosaston kokousten puheenjohtajana, esitellä niissä asiat, allekirjoittaa yhdessä puolueosaston pöytäkirjanpitäjänä toimivan sihteerin kanssa sanottujen kokousten pöytäkirjat sekä valvoa, että johtokunnan muut jäsenet täyttävät heille uskotut tehtävät ja että johtokunnan tekemät päätökset pannaan täytäntöön,

d) asettaa johtokunnan toiminnassa välttämättömiksi osoittautuvat apuelimet ja tarvittaessa vahvistaa niille ohjesäännöt,

e) toimittaa puoluetöimistoon, piiritoimistoon ja kunnallisjärjestön toimistoon asianomaisten ylempien järjestöelinten vaatimat tilastotiedot ja muut kirjalliset selvitykset,

f) huolehtia siitä, että puolueosaston jäsenistä pidetään luetteloa, josta selviää puolueosastoon hyväksyttyjen jäsenten täydellinen nimi, syntymäpaikka ja -aika, ammatti tai toimi, päivä, jona jäsen on hyväksytty puolueosastoon ja liittynyt puolueeseen, kunkin jäsenen suorittamat varsinaiset ja ylimääräiset jäsenmaksut sekä muut sellaiset seikat, jotka tavalla tai toisella vaikuttavat asianomaisen henkilön jäsenoikeuksiin puolueosastossa tai puolueessa.

16 §.

Puolueosaston nimen kirjoittavat johtokunnan puheenjohtaja ja sihteeri, aina molemmat yhdessä.

17 §.

Puolueosaston tilit päätetään kalenterivuositain.

Päättyneen vuoden tilit ja puolueosaston toimintaa koskevat muut asiakirjat on jätettävä puolueosaston vuosikokouksen valitsemille tilintarkastajille tammikuun kuluessa. Tilintarkastajien on suoritettava tilien tarkastus ja annettava niistä johtokunnalle puolueosaston vuosikokousta varten laadittu kirjallinen lausunto viimeistään viikon kuluessa siitä, kun tilit on jätetty tarkastettaviksi.

Tilintarkastajilla on oikeus suorittaa vuositilintarkastuksen ohella, joka käsittää myös puolueosaston hallinnon tarkastuksen, kirjanpidon ja kassan valvontatarkastus, milloin he katsovat sen aiheelliseksi.

18 §.

Puoluetoimikunnan tai piiritoimikunnan valtuuttamina neuvojina ja ohjaajina puolueosastoja järjestöasioiden käytännöllistä hoitoa koskevissa kysymyksissä avustavilla toimitsijoilla on oikeus tehtävänsä puitteissa perehtyä puolueosaston asiakirjoihin ja arkistoon. Tällaisilla toimitsijoilla on oikeus antaa ohjeensa myös suullisesti puolueosaston ja sen johtokunnan kokouksessa.

19 §.

Jollei puolueosasto täytä sääntöjen mukaisia velvollisuuksia tai jos se toimii vastoin puolueen ohjelmaa ja puoluekokouksen tai puolue-neuvoston päätöksiä, se voidaan puolueosaston päätöksellä, sitten kun puolueosastolle on varattu tilaisuus selityksen antamiseen, erottaa puolueen järjestörakenteesta.

Puolueosastolla, joka 1 momentissa mainitussa järjestyksessä on erotettu puolueen järjestörakenteesta, on oikeus vedota erottamispäätöksestä puoluekokoukseen toimittamalla puoluekokoukselle osoitetun kirjallisen vetoomuksensa puoluetoimikunnalle kuukauden kuluessa siitä, kun se on saanut päätöksestä puoluetoimikunnan kirjallisen ilmoituksen.

Puolueen järjestörakenteesta erotettuna puolueosasto on vailla sääntömääräisen puoluejärjestön oikeuksia välittömästi erottamispäätöksestä lukien. Jos puolueosasto jättää edellä tarkoitetun vetoomuksen tekemättä tai ei tee sitä määrätyssä järjestyksessä, erottamispäätös tulee lopullisesti voimaan. Muutoin erottamispäätös tulee lopullisesti voimaan siitä lukien, kun puoluekokous on sen vahvistanut.

Ilman puoluetoimikunnan suostumusta ei erotettua puolueosastoa voida hyväksyä uudelleen puolueen järjestörakenteeseen kuuluvaksi.

20 §.

Puolueosaston sääntöjen muuttamisesta voidaan päättää puolueosaston vuosikokouksessa, jos sitä koskeva kirjallinen esitys on jätetty johtokunnalle viimeistään tammikuun 15. päivänä ja vähintään 3/4 kokoukseen osallistuvista äänivaltaisista puolueosaston jäsenistä päätöstä kannattaa.,

Puoluetoimikunnalla on oikeus tehdä sääntöjä muutettaessa sellaisia vähäisempiä tarkistuksia, joita yhdistysrekisteritoimisto pitää tarpeellisina.

Ennen kuin sääntöjen muutos voidaan merkitä rekisteriin, puoluetoimikunnan on muutetut säännöt hyväksyttävä.

21 §.

Jos puolueosasto purkautuu tai lakkautetaan, on sen varat luovutettava puoluetoimikunnan huostaan, jolla on valta harkita, onko varat siirrettävä toiselle samalla paikkakunnalla tai samassa piirissä toimivalle puolueosastolle tai muulle puoluejärjestölle vai onko ne luovutettava puolueelle välittömästi sen tarkoituksiin käytettäväksi.

22 §.

Niissä kohdin, joista näissä säännöissä ei ole määrystä, noudetaan yhdistyslakia.

35. Muita sääntöjen muutosesityksiä*a) Porin Sos.-dem. Toveriseuran esitys*

Suomen Sosialidemokraattinen Puolue on aatteellisten tavoitteittensa mukaisesti toiminut maamme poliittisessa elämässä edelläkävijänä myös puolueen sisäistä demokratiaa toteuttaessa. Niinpä jäsenistön vaaleilla valitsema puoluekokous on se korkein elin, jonka tehtävänä on puolueen tavoitteiden määrittely, sen johtohenkilöiden valitseminen ja heidän toimintansa arvioiminen. Puolueen jokaisen jäsenen oikeutta vaikuttaa puolueen kannan muodostumiseen on pidettävä eräänä keskeisimpänä sosialidemokraattisena periaatteena, minkä vuoksi sen toteutumisen edellytyksiä tulee pyrkiä mitä suurimmalla syyllä jatkuvasti parantamaan muuttuvissa olosuhteissa.

Tarkasteltaessa sodan jälkeisten puolueemme puoluekokousten työskentelyä voidaan helposti havaita, että ne ovat joutuneet tekemään päätöksensä erittäin suuren työmäärän paineen alaisena. Siten ei aina ole tärkeisiinkään kysymyksiin voitu paneutua asian vaatimalla

huolella. Kun puoluekokousten väliaika on kolme vuotta, kerääntyä jo erilaisten toimintakertomusten käsittelystä sellainen työn määrä, että se on usein vaatinut valtaosan kokouksen käytettävissä olevasta ajasta jättämättä riittävästi tilaa uusien tehtävien määrittelyyn ja periaatteellisten linjojen selvittelyyn.

Valitettavin puoluekokousten pitkästä väliajasta johtuva seuraus on kuitenkin se, että suppeitten puolue-elinten joutuessa päättämään monista sellaisista asioista, jotka luonteensa ja merkityksensä puolesta kuuluisivat selvästi puolueen korkeimman päätäntäelimen ratkaistaviin, syntyy helposti häiriöitä puolueen johdon ja jäsenistön välisiin suhteisiin. Tilanne vain pahenee sellaisessa — tuskin todellisuudelle vieraassa — tapauksessa, jossa tärkeistä asioista erimieliset johdon jäsenet vetoavat kukin kannattajiinsa selittämättä aina vastustajainsa vaikuttimia parhain päin. Luultavasti täten saavat alkunsa monet puoluetta heikentävät riitaisuudet, joista pahimman vuosikymmeniin olemme vastikään kokeneet. Tällaiset tilanteet voitaisiin varmaan useasti torjua, jos puoluekokouksella ajoissa olisi tilaisuus arvovaltaan ratkaista kiistakysymykset.

Sotien jälkeen on kahdesti jouduttu kutsumaan koolle ylimääräinen puoluekokous. Tähän ratkaisuun turvautuminen on aina mahdollista, mutta tuskin aina tarkoituksenmukaista, mikäli pyritään palauttamaan puoluesopu. Vaatimus ylimääräisen puoluekokouksen pitämisestä tulkitaan miltei aina puolueen johdolle osoitetuksi epäluottamuslauseeksi, mikä inhimillisistä syistä vaikeuttaa pääsyä rakentavaan keskusteluun.

Muuttuvat olosuhteet ovat valtavasti lisänneet ja luultavasti edelleen lisäävät poliittisten tehtävien määrää ja laajuutta, minkä johdosta yksityiseltä puolueelta, varsinkin Suomen Sosialidemokraattisen Puolueen kaltaiselta suurpuolueelta, vaaditaan kannanottoja moninkertainen määrä. Senkin vuoksi puolueen sisäisen demokratian säilyttäminen vaatii puolueen korkeimman päätäntäelimen työskentelymahdollisuuksien parantamista.

Edellä sanotun perusteella Porin Sos.-dem. Toveriseura ry. katsoo puoluekokousten nykyisen kolmen vuoden väliajan liian pitkäksi ja esittää

puolueen sääntöjä muutettavaksi siten, että varsinainen puoluekokous kutsuttaisiin koolle joka toinen vuosi.

Puolueen sääntöjen 15 pykälän 2 momentti tulisi siten näin kuuluvaksi:

Varsinainen puoluekokous pidetään joka toinen vuosi vuoden alkupuoliskolla.

b) Bembölen Sos.-dem. Yhdistyksen esitys

Ehdotamme, että puoluekokous ottaa käsiteltäväkseen kunnallisjärjestön sääntöjen 11 §:n ja täsmentää sitä siten, että kunnallisjärjestön edustajaperusteeksi vahvistetaan yksi edustaja 20 jäsentä kohden ja saman verran varajäseniä, jottei enää pääsisi syntymään mielivaltaisuuksia edustajaperusteita määrättäessä.

c) Punkaharjun Sos.-dem. Kunnallisjärjestön esitys

Ote järjestön kokouksen pöytäkirjasta 13 päivältä joulukuuta 1959:

Tyytymättöminä puoluekokousedustajien valintaperusteisiin sekä puoluekokouskulujen peittämiseksi kannettavaan ylimääräiseen veroon päätettiin lähettää huhtikuun 16 päivänä 1960 pidettävään puoluekokoukseen ehdotus, että puolueen sääntöjä muutettaisiin siten, että jokainen toimiva sos.-dem. kunnallisjärjestö saisi lähettää yhden (1) edustajan ja tämän lisäksi yhden (1) edustajan jokaista täyttä viittäsataa (500) jäsentä kohti.

Puoluekokousta varten ei kannettaisi ylimääräistä jäsenveroa lainkaan, vaan edustajain lähettäjät kustantaisivat edustajainsa kulut.

d) Tuomarilan Sosialidemokraattisen Yhdistyksen esitys

Puoluetoimikunnan ja piirien luottamus- ja palkatuiksi henkilöiksi ei saisi valita sellaisia henkilöitä, joiden viimeisestä puolueeseemme liittymisestä on kulunut vähemmän kuin kolme vuotta.

e) Seinäjoen Työvänyhdistyksen esitys

Puheenjohtajan valinta Puolueen perusjärjestöissä

Puoluejärjestöjemme nykyisten sääntöjen mukaan suorittaa puolueosaston puheenjohtajan valinnan vuosikokouksessa valittu johtokunta. Varsinaisella jäsenistöllä ei ole mahdollisuutta välittömästi osallistua puheenjohtajan vaaliin. Mielestämme tämä käytäntö ei vastaa niitä vaatimuksia, joita jäsenistö järjestödemokratialta edellyttää, eikä ole läheskään paras mahdollinen ratkaisu, kun valitaan henkilöä puheenjohtajan vastuunalaiselle paikalle.

Nykyisen olotilan vallitessa joudutaan vuosikokousten jälkeen useastikin kiusallisiin tilanteisiin, kun valitun johtokunnan keskuudesta ei löydykään puheenjohtajan tehtäviin soveltuvaa henkilöä. Vuosikokous ei ole johtokuntaa valitessaan aina kiinnittänyt asian tähän puoleen riittävää huomiota.

Päästäksemme irti tästä epäkäytännöllisestä puheenjohtajan valintatavasta, esitämme puoluekokouksen hyväksyttäväksi sääntömuutosehdotuksen, jonka mukaan puolueen perusjärjestöjen puheenjohtajan valinta sutsritetaan vuosikokouksessa, ja että tästä aiheutuvat muutokset tehdään Puolueen perusjärjestöjen sääntöihin.

Piiritoimikunnan lausunto:

Piiritoimikunta yhtyy Seinäjoen Työväenyhdistyksen aloitteeseen ja pitää sitä oikeaan osuneena, jonka vuoksi esitämme, puolueen sääntöjen tullessa muutenkin tarkistettaviksi, että puheenjohtajan vaalia koskeva kohta säännöissä muutettaisiin Seinäjoen Työväenyhdistyksen esittämällä tavalla.

f) Hyvinkään Rautatieläisten Sos.-dem. Yhdistyksen jäsenen¹

A. Leskisen esitys

Allekirjoittanut on useamman vuoden odottanut, että Puolueemme päättävät elimet nykyaikaistaisivat puolueyhdistysten sääntöjä siten, että yhdistyksen jäsenillä olisi oikeus valita vuosikokouksessa myös yhdistyksen puheenjohtaja.

Nykyinen käytäntö, joka pohjautuu jo 30-luvulla hyväksytyihin sääntöihin, antaa tämän oikeuden vain johtokunnalle. Käsitykseni mukaan on johtokunta liian suppea elin päättämään näin tärkeätä henkilövalinnasta. Tietysti voidaan nykyistäkin tapaa puolustaa, mutta esittämäni uusi valitsemistapa olisi ehdottomasti demokraattisempi.

Edellä esittämäni perusteella ja nojautuen puolueen sääntöjen 20 §:n suomiin oikeuksiin esitän, että puolueitoimikunta ottaisi esitykseni harkittavaksi ja edelleen puoluekokouksen alustavasti otettavaksi, jotta myös puoluekokous saisi sanoa käsityksensä muutosesityksestäni.

Olen esittänyt muutosehdotukseni myös yhdistyksemme kokoukselle, mutta valitettavasti kokous ei ollut kanssani samaa mieltä. Tästä päätöksestä johtuen on esitykseni vailla yhdistyksen lausuntoa.

Puolueitoimikunnan lausunto:

Puolueitoimikunnan omaksuma kielteinen kanta aloitteissa 35a—35f toivottuihin muutoksiin ilmenee puolueitoimikunnan esityksistä puolueen ja sen alajärjestöjen uusiksi säännöiksi.

36. Järjestötoimintaa koskevien säännösten tarkistaminen

Ensio Hiitosen esitys, jota Eiran Sos.-dem. Yhdistys kannattaa

Eräänä tärkeänä edellytyksenä tehokkaalle ja hankauksitta sujuvalle järjestötoiminnalle on, että kaikki sitä koskevat säännökset ovat selvät ja tarkoituksenmukaiset.

On osoittautunut, että SDP:n omissa säännöissä ja samoin myös sen piiri-, kunnallis- ja perusjärjestöjen säännöissä on lukuisia vajavaisuuksia. Niissä on epäselviä sanontoja, on aukkoja, onpa suoranaisia ristiriitaisuuksiakin. Tällaiset puutteellisuudet ovat muun ohella lisänneet mahdollisuutta mielivaltaisiin tulkintoihin tai suorastaan ao. sääntöjen epäasialliseen soveltamiseen. Näin säännöissä olevat vajavaisuudet ovat osaltaan myötävaikuttaneet niihin kahnauksiin, jotka viime vuosina ovat häirinneet puolueemme toimintaa.

Tiettävästi puoluetoimikunta on jo ryhtynyt toimenpiteisiin saadakseen itse puolueen ja myös sen alaisten eri elimien säännöt tarkistetuiksi. On toivottavaa, että tämä aie toteutuu edessä olevan puoluekokouksen myötävaikutuksella.

Silloinkin kun asianomaisten järjestöjen säännöissä ei ole mainittavia vajavaisuuksia, voivat järjestöjen johdon toimenpiteet tai niiden kokousten päätökset aiheuttaa erimielisyyksiä esim. siksi, että johdossa oleva ryhmä tarkoituksellisesti soveltaa sääntöjä väärin voidakseen edelleen pysytellä johtoasemissa. Tällaisissa tapauksissa tyytymättömillä jäsenillä on yleensä mahdollisuus kääntyä asiassa tuomioistuinten puoleen, mutta käytännössä oikeuslaitoksen apu asian selvittelystä jää tällöin tavallisesti tehottomaksi. Tuollainen oikeusjuttu saattaa nim. kestää 2—3 vuotta, ennen kuin siinä saadaan lainvoimainen päätös. Tätä ennen voidaan siis yhdistyksen johto vielä valita kaksi, ehkä kolmekin kertaa. Niin myöhään saatu päätös ei enää saottavasti vaikuta yhdistyksen asioiden hoitoon. Olisi siis tärkeätä, että yhdistysten toimintaa koskevat asiat voitaisiin käsitellä oikeudessa niin nopeasti, että lainvoimainen päätös on olemassa jo ennen seuraavaa vuosikokousta.

Edellä esitetyn perusteella on toivottavaa,

että puoluekokous kehoittaa puoluetoimikuntaa yhteisymmärryksessä puolueen eduskuntaryhmän kanssa panemaan vireille kysymyksen yhdistyslainsäädännön muuttamiseksi siten, että yhdistysten kokouksissa tehtyjen päätösten laillisuutta koskevat oikeusjutut voitaisiin käsitellä ao. tuomioistuimissa nopeammin kuin nykyään ja että jäsenten, myös vähemmistöryhmien, oikeus- turva ao. yhdistystä koskevissa asioissa saataisiin tehostetuksi,

37. Yhdistyslain uusiminen

Puoluetoimikunnalle osoitettu Urheiluväen Sos.-dem. Yhdistyksen aloite

Urheiluväen Sos.-dem. Yhdistys kiinnittää Puoluetoimikunnan huomiota seuraavaan asiaan:

Viimeksi kuluneen viiden vuoden aikana on yhdistyksemme piirissä moneen kertaan käsitelty sos.-dem. työväenliikkeen piirissä vallitsevaa kriisiä ja eliminoitu sen syitä ja seurauksia. Varmaankin nämä päivän kysymykset ovat askarruttaneet myös muita puolueosastoja sekä niiden järjestöjen jäseniä, jotka ovat tavalla taikka toisella joutuneet kokemaan vallitsevan kriisin seurauksia. Yhdistyksemme piirissä on tällöin todettu, että voimassaoleva yhdistyslaki ei määrätyissä olosuhteissa enää turvaa varsinaisten jäsenten oikeuksia. Päinvastoin lain tulkinnan väljyys sallii vapaiden kansalaisjärjestöjen piirissä rankaisematta harrastettavan hyvien tapojen vastaista toimintaa ja vieläpä tekoja, joiden selvittämisessä pitäisi soveltaa rikoslain eikä yhdistyslain määräyksiä.

Koska käsityksemme mukaan Puoluetoimikunnalla täytyy olla laajemmat tiedot yksityistapauksista kuin yhdistyksellämme, emme niihin tässä yhteydessä lähemmin puutu. Olemme kuitenkin valmiit, jos tarvitaan, hankkimaan osaltamme tarvittavaa aineistoa käsityksemme perusteluiksi. Eräänä sellaisena ja varsin turmiollisena ilmiönä on jo tässä yhteydessä todettava, että voimassaolevan yhdistyslain turvin ja sen suomina valtuuksia mielivaltaisesti tulkitsemalla saattavat varsin pienet kansalaisryhmät hankkia lainvastaisesti itselleen sekä yhteiskunnallista valtaa että huomattavaa taloudellista etua. Edelleen saman lain varjolla, joskin todellisuudessa lainvastaisin toimenpitein, samat ryhmät saattavat vuosikausia pitää hallussaan suuria kansalaisjärjestöjä ja käyttää näiden edustamaa voimaa ja valtaa omien ryhmätujensa ajamiseen. Tällainen yhdistyslain varjolla tapahtuva vallan väärinkäyttö on mielestämme päässyt niin yleistymään, että se on vakavasti horjuttanut yleistä moraalia ja jopa vapaan kansalaistoiminnan varaan perustuvaa yhteiskuntajärjestystämme.

Edellä olevan perusteella esitämmekin, että Puoluetoimikunta ryhtyisi tilanteen vaatimiin toimenpiteisiin ja antaisi asiantuntija-elimen tutkia, missä määrin olisi aikaansaatava muutoksia voimassaolevaan yhdistyslakiin, jotta edellä viitatusluontoiset ja yhteiskuntamme perusteita pahasti jäytävät väärinkäytökset saataisiin estettyiksi.

Edellä olevan perusteella esitämmekin,

että Puoluetoimikunta ryhtyisi tilanteen vaatimiin toimen-

piteisiin ja antaisi asiantuntijaelimen tutkia, missä määrin olisi aikaansaattava muutoksia voimassaolevaan yhdistyslakiin, jotta edellä viitatusluontoiset ja yhteiskuntamme perusteita pahasti jäytävät väärinkäytökset saataisiin estetyiksi.

Puoluetoimikunnan lausunto esityksistä 36 ja 37:

Puoluetoimikunta yhtyy aloitteiden tekijöihin siinä, että yhdistyslaissa havaitut puutteet olisi saatava korjatuksi, mikäli mahdollista asianomaisen lainsäädännön kokonaisuudistuksen avulla. Saatujen tietojen mukaan asiaan on kiinnitetty huomiota jo valtiovallankin taholla.

TALOUSVALIOKUNTAAN

IV. Esitykset 38—44

- 38. Puoluelehdistön uudelleenorganisointi
- 39. Piirilehti Pohjolan Työn muuttaminen kuusipäiväiseksi
- 40. Jäsenmaksuluokat
- 41. Jäsenmaksujen korotus ja kanto
- 42. Yhtäläiseen jäsenmaksuun siirtyminen
- 43. Puolueen jäsenmaksu järjestelmän yksinkertaistaminen
- 44. Työväenliikkeen toimintaa koskevan aineiston kerääminen ja julkaisuuteen saattaminen.

38. PUOLUELEHDISTÖN UUELLEENORGANISOIMINEN

Oulun Sos.-dem. Työväenyhdistyksen esitys

Viime vuosien riittaisuuksien aikana on kyllin selvästi tullut ilmi, että puolueelta puuttuu puoluelehdistö sanan varsinaisessa merkityksessä. Sosialidemokraattiset piirilehdet ovat tietenkin puolueen lehdistöön kuuluvia, mutta kun ne ovat täysin itsenäisiä, eivät ne ehkä aina ole parhaalla mahdollisella tavalla palvelleet puolueen parasta tai kuvastaneet sen pyrkimyksiä.

Toisaalta lienee todettava, että niin laajan puoluelehdistön, kuin meillä nykyisin on, ylläpitäminen ja kustantaminen ei liene taloudellisessa mielessä oikein ja tarkoituksenmukaista, vaan sitä lifttie pidettävä käytettävissä olevien varojen tuhlaamisena. Nykyiset liikenneyhteydet ovat jo siksi nopeat, ettei senkään vuoksi ole välttämätöntä pitää niin monia puoluelehtiä, kuin tällä haavaa on.

Edellä olevan perusteella katsomme nyt tulleen ajan, jolloin on järkiperaisella tavalla ryhdyttävä uudelleenorganisoimaan todellista sosialidemokraattista puoluelehdistöä. Pyrkimyksenä tulee olla luoda sellainen lehdistö, että se voidaan sekä taloudellisesti että muuten hoitaa mahdollisimman tehokkaasti. Tähän päästään siten, että maa jaetaan alueellisesti harvoin sektoreihin ja että taloudelliset voimavarat keskitetään näihin harvoin aluelehtiin. Edellytyksenä luonnollisesti on, että nykyisistä piirilehdistä yhteisestä sopimuksesta lakkaavat ne, joiden kohdalla se on välttämätöntä uuden suunnitelman puitteissa. Käsityksemme mukaan voitaisiin päätyä seuraavaan: Helsingissä ilmestyisi valtakunnallinen lehti, Tampereella ilmestyisi lehti Keski-Suomea ja Hämettä varten, mahdollisesti Turussa maan läntisiä osia varten, yksi lehti tarvittaisiin itäisintä Suomea varten sekä Oulussa ilmestyvä lehti Pohjois-Suomea varten.

Tämän mukaan tulisi olemaan vain viisi puoluelehteä, mikä lienee riittävä määrä. Mikäli lehtiyhteydet pidettäisiin osakeyhtiömuotoisina, saataisiin lehdistä todella puolueen lehtiä siten että puolue ottaisi yhtiöistä osake-enemmistön. Se voisi tapahtua esimerkiksi niin, että yritysten osakepääomaa nostettaisiin ja puolue merkitsisi uudet osakkeet tai riittävän määrän niistä. Samalla kyseiset viisi lehteä pitäisi uudistaa mahdollisimman kaupalliseksi, koska niillä siten olisi paremmat edellytykset kilpailla lehtimarkkinoilla. Valtakunnallinen lehti olisi seitsemänpäiväinen ja aluelehdet kuusipäiväisiä.

Sellaisten mahdollisten kuvitelmien varalta, että pääkaupungissa ilmestyvä lehti yksin riittäisi levittämään sosialidemokraattista ajatuskantaa, voidaan yksinkertaisesti todeta, että sellainen ajatuskin

on mahdoton. On huomattava, että kilpailevilla puolueilla on lukuisa määrä eri puolilla maata ilmestyviä lehtiä, joten jo käytännöllisistä syistä olisi yhdellä lehdellä mahdotonta taistella niitä ja niiden levittämää poliittisia mielipiteitä vastaan. Siis jo pelkästään poliittisen valistustyön kannalta on tarpeen, että eri alueita varten on omat lehdet. Mitä tulee vaalitaistelujen käymiseen, saattaa olla, että esitetyt viisi* lehteä eivät riitä. Yksi lehti joka tapauksessa on aivan riittämätön. Miltä kannalta asiaa katsoneekin, ilmeiseltä näyttää, että käsityksemme mukainen uudelleen organisointi on tullut välttämättömäksi. Sen vuoksi esitämmekin,

että 16. 4. 60 alkavan puoluekokouksen esityslistalle otetaan kysymys sosialidemokraattisen puoluelehdistön uudelleenorganisoinnista siten, että puolueella tulee olemaan yksi valtakunnallinen ja neljä alueellista lehteä ja että nämä lehdet ovat puolueen määräysvallan alaisia.

Puoluetoimikunnan lausunto :

Puoluelehdistön muodostavat taloudellisesti itsenäiset yritykset, joita puolue on mahdollisuuksiensa mukaan tukenut. Tämän vuoksi välttämättömänä pidettävän lehdistömme uudistamisen täytyy tapahtua yhteisymmärryksessä näiden yritysten, piirijärjestöjen ja puoluetoimikunnan kanssa.

Aloitteessa esiintuotuihin puoluetoiminnan kannalta merkittäviin näkökohtiin viitaten puoluetoimikunta esittää, että puoluekokous kehoittaisi puoluetoimikuntaa yhteistoiminnassa mainittujen yritysten ja järjestöjen kanssa tehostamaan toimenpiteitä ja ratkaisuja, joilla työväenlehdistö saataisiin tarkoituksenmukaisimmalla tavalla palvelemaan puolueväen ja koko puolueen asiaa.

39. Piirilehti Pohjolan Työn muuttaminen kuusipäiväiseksi

Kuusamon Sos.-dem. Työväenyhdistyksen esitys

Pohjois-Suomessa on sosialidemokratialla edessään työtä ja voimia kysyviä tehtäviä niin puolueemme voiman lisäämisessä kuin maakunnan taloudellisen tulevaisuuden kehittämisessä. Alue käsittää kaksi läänä ja yli 40 % Suomen pinta-alasta. Asukkaita on hieman yli 600.000, heistä kaupungeissa ja kauppaloissa n. 122.000. Teollisuuden palveluksessa oli vuoden 1957 tilastojen mukaan n. 18.000 henkeä.

Maa- ja metsätaloudesta saa elatuksensa n. 55% koko väestöstä. Väestön varallisuussuhteista antaa kuvan seuraava: Oulun läänissä on maatiloja n. 48.000, peltoa n. 238.000 ha, tiloista on alle 2 ha 16.500, 2—10 ha 24.500, 10—25 ha 5.500, yli 25 ha 778 ja yli 100 ha 7; Lapin läänissä on tiloja 16.000, peltoa n. 48.000 ha, tiloista alle 2 ha 7.000, 2—10 ha 8.000, 10—25 ha 650 ja yli 25 ha 43. Perheiden suuruuden takia on valtavan enemmistön maanviljelijäväestöstäkin turvauduttava vapailla työmarkkinoilla esiintyvistä töistä saataviin ansioihin. Väestön, elintasoa arvioitaessa on otettava huomioon, että Pohjois-Suomi on maamme pahimpia työttömyysalueita.

Puolueiden voimasuhteet viime vaaleissa olivat seuraavat: Oulun läänissä sos.-dem. 17.700, maalaisliitto 63.800 ja kommunistit 59.500 ääntä sekä Lapin läänissä sos.-dem. 9.800, maalaisliitto 28.000 ja kommunistit 29.400 ääntä.

Yllä olevaan tilannekuvaan on vielä lisättävä, että sosialidemokraattinen järjestötoiminta on keskittynyt pääasiassa pitäjien kirkonkyltiin ja suurempiin asutuskeskuksiin, vain ani harvassa pitäjässä on useampi kuin yksi työväenyhdistys.

Edellä olevan perusteella saa selvän kuvan siitä; kuinka valtava tehtävä sosialidemokraateilla on yrittäessään saada poliittiset voimasuhteet edes jonkinlaiseen tasapainoon olevien olojen kanssa.

Sosialidemokraattista valistustyötä haittaamassa on ennen muuta kolme tekijää: järjestöjen varattomuus ja niiden toimipaikkojen puute, harvasta asutuksesta johtuvat pitkät välimatkat sekä ajan vaatimuksia vastaavan sanomalehden puute. Näistä viimeksi mainittu on ehdottomasti pahin.

Ainoa Pohjois-Suomessa ilmestyvä sosialidemokraattinen sanomalehti Pohjolan Työ on vuodesta 1953 lähtien ilmestynyt vain kolme kertaa viikossa. Sille ei sen takia voi saada riittävää levikkiä, koska se kolmipäiväisenä ei voi tyydyttää tilaajiensa uutistarvetta. Näin ollen sen rinnalle on tilattava joku muu sanomalehti. Väestön varattomuus ei kuitenkaan salli monien sanomalehtien tilaamista. Näin jää joka päivä ilmestyville porvari- ja kommunistilehdille erinomaiset mahdollisuudet puolueemme vastaiseen työhön, puolueemme ja sen eduskuntaryhmän työn ja pyrkimysten karkeaan vääristelyyn, kun meillä nykyisissä lehtiolosuhteissa ei ole mahdollisuutta levittää asioista oikeita tietoja. Helsingissä ilmestyvästä puolueen päälehdestä ei täällä ole paljon apua, sillä se on tšekäläisiin oloihin liian kallis ja isäksi se pääkaupungissa ilmestyvänä on väestön mielestä vieraan tuntuinen. Sillä ei myöskään ole mahdollisuuksia paneutua Pohjois-suomen taloudellisiin eikä muihinkaan kysymyksiin niin perusteellisesti kuin niitä pohjois-suomalaisten mielestä olisi käsiteltävä. Suo-

men Sosialidemokraatti leviääkin täällä vain järjestyneen väen keskuuteen.

Puolueen tulevaisuutta ajatellen on Pohjois-Suomeen saatava kuusi kertaa viikossa ilmestyvä sanomalehti, joka tyydyttää väestön uutistarpeen. Vasta sen avulla me voimme lähestyä niitä laajoja joukkoja, jotka nyt ovat muiden puolueiden johdettavina, ja vasta sitten voimme kertoa oikeita tietoja puolueemme ja sen eduskuntaryhmän toiminnasta sekä saavutuksista. Tämän valistustyön avulla on mahdollisuus vetää näitä joukkoja puolueemme kannattajiksi ja saada vähitellen vaalitulokset muuttumaan. Nykyisellä kolmipäiväisellä sanomalehdellä tämä ei ole mahdollista, koska sille ei saada tarpeen vaatimaa levikkiä.

Kaikkeen edellä olevaan viitaten esitämme,

että puoluekokous kehoittaisi puoluetoimikuntaa kiireellisesti ryhtymään kaikkiin niihin toimenpiteisiin, joita tarvitaan, että nyt 3 kertaa viikossa ilmestyvästä piirilehti Pohjolan Työstä saadaan 6 kertaa viikossa ilmestyvä, ajan vaatimuksia vastaava sanomalehti, sekä huolehtimaan siitä, että tämä lehti saa tarvitsemaansa apua riittävän suuren levikin luomisessa ja uutisaineiston hankinnassa.

Puoluetoimikunnan lausunto:

Puoluetoimikunta pitää esityksessä mainittua tavoitetta sinänsä oikeana ja pyrkimystä kannatettavana, mikäli sen toteuttamiseen on taloudellisia mahdollisuuksia. Muuten puoluetoimikunta viittaa esityksen n:o 38 johdosta antamaansa lausuntoon.

40. Jäsenmaksuluokat

Lahden Sos.-dem. Työväenyhdistyksen esitys

Koska jäsenistön keskuudessa on ilmennyt suurta tyytymättömyyttä voimassa olevaa jäsenmaksuluokittelua kohtaan, niin Lahden Sos.-dem. Työväenyhdistys ry. 15. 12. 1959 pidetyn kuukausikokouksen päätöksen mukaisesti esittää otettavaksi alustukseksi puoluekokoukselle ehdotuksensa jäsenmaksutaulukon uusimisesta seuraavan luokittelun pohjalla:

I	hjokkci, joilla					10:—	kk
II	»	joiden tulot	on alle	30.000	—	kk	20:
III	»	joiden tulot	ovat yli	30.000	—	kk	40:
IV	»	»	»	50.000	—	kk	100:
V	»	»	»	75.000	—	kk	150:
VI	»	»	»	100.000	—	kk	300:
VII	»	»	»	150.000	—	kk	500:

41. Jäsenmaksujen korotus ja kanto

Puoluetoimistolle osoitettu Herttoniemen Sos.-dem. Yhdistyksen aloite

Yhdistyksemme johtokunta käsitteli 2. 12. 1959 pitämässään joulukuun kokouksessa yllä mainittua asiaa sekä siihen liittyviä kysymyksiä yleensä ja päätti käsityksensä esittää arvoisalle puoluetoimistolle seuraavaa:

1. Jäsenverojen korottaminen ei loputtomiin ole mahdollista, koska se on omiaan vaikuttamaan jatkuvaan jäsenkunnan supistumiseen. Mieluisinta olisi nähdä mukana paljon jäseniä pienemmän jäsenmaksuin kuin vähän jäseniä korkein ja korotetuin jäsenmaksuin. Edellä mainituin edellytyksin olisi toiminnan vireyttäminen ja ulospäin näkyvämmäksi saattaminen mielestämme helpompaa, kuin mitä se jälkimmäisessä tapauksessa olisi ja on.

2. Yhdistyksemme jäsenkunta asuu uudella, äskettäin rakennetulla ja kalliilla asuma-alueella, jossa vuokra- ym. asumiskustannukset matkakuluineen ovat erittäin korkeat.

3. Jäsenkuntamme kuuluu edelleen myöskin useihin muihin yhdistyksiin, ammattiosastoihin, urheiluseuroihin, työmaakerhoihin yms., joista useat asettavat mm. vakuutusturvan vuoksi kannettavaksi melkoisia maksuja, mutta joihin lähinnä sosiaalisen turvan vuoksi kuuluminen kuitenkin on ensiarvoisen tärkeätä

4. Samasta jäsenperheestä saattaa kuulua useampia (ei ansio työssä olevia) henkilöitä eri yhdistyksiin ja tällöin on ns. harrastuksista johtuva vero perheestä jo huomionarvoinen.

5. Puoluejärjestöihin kuuluminen aiheuttaa monia muita sellaisia menoeriä, joita puolueeseen kuulumattomalla, mutta silti sosialidemokraattisesti ajattelevilla henkilöillä ei ole. Näistäkin kertyy vuosittain melko huomattava summa. Siksi monesti kuulee työmaalla jäsenhankintatyön yhteydessä sanottavan, että »puolueeseen kuuluminen tulee kovin kalliiksi, kyllä minä sos.-dem. puoluetta äänestän, vaikka en puolueeseen kuulukaan».

6. Yhdistyksemme jäsenkunta (n. 50) on suurimmaksi osaksi pienipalkkaisia ruumiillisen ja henkisen työn tekijöitä, joille-
ylenmääräisten maksujen maksaminen ei suinkaan ole helppoa.
Siksi johtokuntamme käsitellessään ko. asiaa päätti tuoda yllä-
mainitut ajatukset puoluetoimiston tiedoksi alleviivaamalla eri-
koisesti kohtaa 1.

Edellä mainitsemamme seikat eivät suinkaan ole mitään uusia,
mutta toivomme kuitenkin, että niille omistetaan riittävää harkintaa,
ja huomiota silloin kun yleensä ratkaistaan niin suurta kysymystä kuin
mikä ns. jäsenvero varsinaiselle pitkäaikaiselle ja puolueen parasta
tarkoittavalle kenttäjäsenelle on.

42. Yhtäläiseen jäsenmaksuun siirtyminen

Käpylän Sos.-dem. Työväenyhdistyksen esitys

Vuoden 1955 puoluekokouksen (XXIII) päätöksellä siirtyi puo-
lueemme uuteen jäsenmaksujärjestelmään, joka perustuu palkan
suuruuteen ja jossa on viisi luokkaa.

Viiden vuoden käytäntö on osoittanut, ettei uusi järjestelmä vastaa
tarkoitustaan useasta syystä, joista mainittakoon:

a) Jäsenet eivät maksa jäsenmaksujaan oikean luokan mukaan..
Tämä on usein selvästi havaittu. Lisäksi löytyy runsaasti esimerk-
kejä, joissa kokonaiset yhdistykset tulkitsevat jäsentensä tulot
lievemmin kuin toinen yhdistys. Tällä tavalla maksavat samaa
palkkaa saavat henkilöt eri yhdistyksissä erilaista jäsenmaksua.

b) Tulon suuruus on useasti vaikeasti määrittävissä. Erimieli-
syyttä on ollut mm. käsitteistä: bruttopalkka — nettopalkka,
peruspalkka — erillaiset vakinaiset lisät, pohjapalkka — urakka-
lisät, vakinaiset palkanlisät, säännölliset sivutoimet ja -tulot—
ja vihdoinkin kaksi tointa samalla henkilöllä. Tässä vain eräitä ta-
pauksia, joissa yhdistykset soveltavat erilaista käytäntöä. Riip-
puen jäsenen rehellisyydestä ja rahastonhoitajan »kovuudesta»
maksavat toiset jäsenet maksunsa paljon kalliimman luokan mu-
kaan kuin toiset samanlaisella tulotasolla olevat toverit.

c) Tulojen vaihtein samoin kuin palkan nousu ei käytännössä,
ole tullut näkyviin. Jokainen on pysynyt siinä luokassa, mihin
rahastonhoitaja hänet sijoitti vuonna 1955.

d) Tulorajat ovat jääneet jälkeen inflaation ja palkankorotus-
ten takia ja ne ovat liian lähellä toisiaan.

e) Rahastonhoitajat on asetettu »tempppelin harjalle». He tietävät, että jäsenten tulot ovat suuremmat kuin mihin luokkaan jäsen on sijoitettu, mutta hienotunteisuussyistä eivät tahdo siitä huomauttaa.

f) Ja lopuksi: Jäsenmaksujen erilaisuus on ristiriidassa puolueen perusperiaatteiden kanssa. Kaikkihan ovat samanarvoisia jäseniä. Kaikilla tulee olla samat oikeudet ja velvollisuudet. Se, että joku on saanut puolueen edustajana hyvän viran, ei tule muuttaa perusperiaatteita; »verotettakoon» heitä erikseen.

Edellä olevan perusteella Käpylän Sos.-dem. Työväenyhdistys ehdottaa, että puoluekokous päättäisi palata aikaisempaan samansuuruiseen jäsenmaksuun. Ainoana poikkeuksena voisivat olla kokonaan tuloa vailla olevat henkilöt, kuten perheenäidit, vanhukset, opiskelijat ja työttömät. Heistä tulisi säännöissä olla eri maininta.

43. Puolueen jäsenmaksujärjestelmän yksinkertaistaminen

Helsingin Sos.-dem. Piirin esitys

Ennen vuoden 1955 puoluekokousta oli jäsenmaksu kaikilta sama 15 mk kuukaudessa. Koska huomattavaan jäsenmaksun korottamiseen kaikkien osalta ei voitu mennä, siirryttiin silloin puolueen jäsenmaksutulojen suurentamiseksi viiden tuloluokan järjestelmään. Tarkoitettua tulosta ei käytännössä kuitenkaan saavutettu, vaan jäsenmaksutulot jäivät lähes entiselleen. Ammatillisissa järjestöissä käytetävän tapainen prosentuaalinen jäsenmaksu tietenkin olisi oikeudenmukaisin, mutta sen toteuttaminen vain viidenkin luokan pohjalta on osoittautunut mahdottomaksi.

Perusjärjestöjen tilityksissä ilmenee säännönmukaista keskittymistä todellisten tulojen edellyttämiä alempiin maksuluokkiin. Helsingissä oli vuoden 1958 viimeisen neljänneksen tilityksessä miehistä vain noin 10 % kahdessa kalleimmassa luokassa (100 ja 200 mk/kk ja valtaosa III luokassa 35 mk/kk). Naiset puolestaan maksoivat yleensä 20 tahi sitten 10 mk kuukaudessa.

Koska maksuluokkajärjestelmä on tosiasiaassa jo muovautunut sellaiseksi, että miehet yleensä maksavat 35 mk ja naiset 20—10 mk kuukaudessa, olisi siirryttävä kahden luokan järjestelmään: miehet 40 mk ja naiset 20 mk kuukaudessa. Muutos merkitsisi yksinkertaistumisesta seuraavan helppohoitoisuuden lisäksi myös puolueen jäsenmaksutulojen kasvua. Naisten alempi maksu on oikeudenmukainen koska he joutuvat suorittamaan jäsenmaksuja myös omiin järjestöihinsä. Tästä syystä-on puolueen tyydyttävä naisten osalta vähempään,

jotta jäsenmaksut eivät olisi esteenä naisten, mm. perheenäitien, osallistumiselle puolueen toimintaan.

Helsingin Sosialidemokraattinen Piiri esittää puoluekokouksen päätettäväksi, että puolueen jäsenmaksujärjestelmä muutettaisiin kahteen luokkaan perustuvaksi siten, että miehet maksaisivat 40 mk ja naiset 20 mk kuukaudessa.

Puoluetoimikunnan lausunto esityksistä 40—43:

Nykyinen puolueelle tulevan jäsenmaksuosuuden suuruus ja perintätapa päätettiin vuoden 1955 puoluekokouksessa. Tällöin päädyttiin tulojen mukaiseen maksuluokitteluun, koska haluttiin maksurasituksen jakautuvan kunkin kantokyvyn mukaisesti.

Kuluneitten vuosien käytäntö on kuitenkin osoittanut, että puolueväen on vaikea totuttautua suorittamaan puolueelle tulevia maksuja tulojen mukaisessa suhteessa ja että jäsenmaksujen kannosta huolehtivalla henkilöllä on perusjärjestöissä vaikeuksia järjestön jäsenien ryhmittämisessä moniin maksuluokkiin, sillä todellisten tulojen ilmoittaminen tuntuu olevan jäsenistölle vaikeata ja yleensä pyritään sijoittautumaan halvempiin maksuluokkiin.

Kun olemme kuitenkin aloittaneet tulojen mukaisen jäsenmaksujen perinnän, niin on tarkoituksetonta luopua siitä kokonaan. Ammattiyhdistysliikkeessä on prosentuaalinen maksujärjestelmä onnistuneesti toteutettu. Siihen on vuosien kuluessa totuttu ja se hyväksytään jäsenistön keskuudessa. Nähtävästi puolueväen on siirryttävä mahdollisimman yksinkertaisella tavalla tulojen mukaiseen maksujen perintään ja vasta myöhemmässä vaiheessa toteutettava useampiluokkainen ja oikeudenmukaisempi maksurasituksen jakaminen.

Sen vuoksi puoluetoimikunta pitää tarkoituksenmukaisena jäsenmaksuluokkien luvun vähentämistä ja maksujen suuruuden määräämistä sellaiseksi, että maksut voidaan periä vaikeuksitta. Puoluekokoukselle tehdyissä jäsenmaksujen suoritusta koskeissa aloitteissa Lahden Sos.-dem. Työväenyhdistys esittää maksuluokkia lisättäväksi nykyisestään ja maksumääriä muutettavaksi. Vaikka tämä esitys epäilemättä olisi kantokykyyn nähden nykyistä oikeudenmukaisempi, niin sen toteuttamisen estää tässä vaiheessa jäsenistön haluttomuus maksuluokkien noudattamiseen.

Helsingin Sos.-dem. Piirin esitys vain kahden maksuluokan määräämisestä olisi liian suuri perääntyminen aloitetusta järjestelmästä. Esityksessä jätetään huomioimatta hyvätuloisen jäsenistönosan parempi maksukyky pienipalkkaisiin verrattuna. Sen sijaan on pidettävä onnistuneena yhtenäisen maksun määräämistä naispuolisille jäsenille.

Koska puolue toiminnan rahoitus on ainakin huomattavalta osin pyrittävä järjestämään jäsenistöltä kerätyillä jäsenmaksuilla, niin Käpylän Sos.-dem. Työväenyhdistyksen aloitetta samansuuruisen maksun perimisestä kaikilta jäseniltä ei voida pitää toteuttamiskelpoisena, sillä se ei antaisi suunniteltua rahoitustustavoitetta.

Herttoniemen Sos.-dem. Työväenyhdistyksen aloitteessaan esiintuomat näkökohdat ovat huomion arvoisia, mutta puolue toiminnan nykyinen laajuus ja sen toimintamuodot vaativat omat taloudelliset edellytyksensä, minkä vuoksi jäsenistöön kohdistuvaa jäsenverotusta ei voida välttää.

Edellä sanotun perusteella puolue toimikunta esittää, että puoluekokous päättäisi muuttaa nykyisen viiteen maksuluokkaan perustuvan jäsenmaksujen perintäjärjestelmän kolmiluokkaiseksi siten, että

I maksuluokkaan, jossa maksu olisi 20:—/kk, kuuluisivat nuoret :21 ikävuoteen saakka ja kaikki naiset;

II luokassa olisi jäsenmaksu 40:—/kk kaikilta niiltä, joiden tulo kuukaudessa on alle 80.000 mk;

III luokassa olisi jäsenmaksu 200:—/kk kaikilta niiltä, joiden tulo on suurempi kuin 80.000 mk kuukaudessa.

Jäsenmaksuvapautusta koskevat erikoismääräykset sisältyvät puoluejärjestöjen sääntöihin.

Jäsenmaksun suuruuden ja maksuluokkien muuttaminen edellä esitetyllä tavalla merkitsisi käytännössä tavoitellun kokonaistuloksen saavuttamista ja poistaisi nykyistä maksujen perintäjärjestelmää vastaan jatkuvasti esiintyneet moitteet.

44. Työväenliikkeen toimintaa koskevan aineiston kerääminen ja julkisuuteen saattaminen

Ensio Hiitosen esitys, jota Eiran Sos.-dem. Yhdistys kannattaa

Suomen uusi historia on vaihtelurikas, monesti suorastaan draamaattinen. Moninaisista koettelemuksista huolimatta on valtiollisessa asemassamme ja oloissamme tapahtunut kehitys ollut niin suotuista, että se monessa suhteessa antaa kansallemme aihetta tyytyväisyyteen, jopa ylpeyteenkin. Vuosisadan vaihteesta lukien on työväenliikkeellä — pääasiallisesti SDP:lla — merkittävä osuutensa valtiollisissa, yhteiskunnallisissa ja taloudellisissa oloissamme ilmenneeseen kehitykseen.

Historiaa voidaan tutkia ja sen tapahtumia selittää monella tavalla Henkilökohtaiset näkemykset painavatkin usein leimansa historiaa koskeviin esityksiin. Meikäläisten historian tutkijoiden suuri enemmistö on kuulunut porvaristoon. Tästä on johtunut, että historiamme esittäminen on muodostunut monin kohdin yksipuoliseksi. Porvarillisella taholla on yleensä pyritty väheksymään SDP:n osuutta siinä rakentavassa toiminnassa, johon maamme aseman ja olojen edullinen kehitys on perustunut. 1920- ja 1930-luvuilla laajat porvarilliset piirit jopa koettivat leimata yksinpä demokraattisenkin työväenliikkeen valtakunnallisesti epäluotettavaksi tai suorastaan vaaralliseksi.

Tällaisten yksipuolisten käsitysten leviämistä on edistänyt se, että verrattomasti suurin osa kustannustoiminnasta on ollut porvariston käsissä. Porvariston käsitykset ovat niin ikään olleet vallitsevina opetuslaitoksessa lähes kautta linjan. Yhä merkittävämmäksi valitusvälineeksi muodostuneessa Yleisradiossa on porvaristolla samoin ollut eniten sananvaltaa.

Sosialidemokraattien aika ja energia on pääasiallisesti kulunut ponnistuksiin kunakin ajankohtana nykytärkeinä olleiden tavoitteiden saavuttamiseksi. Huolenpito työväenliikettä koskevien väärien käsitysten oikaisemisesta on jäänyt vähäiseksi. Vielä vaatimattomampaa on ollut oikeiden käsitysten perustaksi tarvittavan tietoa-aineiston järjestelmällinen kerääminen.

Ehkäpä hyvinkin arvokasta kirjallista ainehistoa saattaa vielä lojua unohtettuna jossain komerossa, ullakolla tms. paikoissa, joista niiden merkitystä ymmärtämättömät henkilöt saattavat hävittää ne milloin tahansa.

Poliittiseen toimintaan sisältyy yleensäkin paljon sellaista, josta ei laadita virallisia asiapapereita. Monista syistä on erittäinkin työväenliikkeessämme jouduttu suorittamaan paljon sellaista, mistä ei ole tehty minkäänlaisia kirjallisia merkintöjä. Tieto tällaisista seikoista säilyy ainoastaan niihin osallistuneiden henkilöiden muistissa. Paljon tällaista henkilökohtaista muistitietoa työväenliikkeemme varhaisimman kauden tärkeistäkin tapahtumista on jo lopullisesti menetetty sitä mukaa kuin asianomaiset ovat kuolleet. Yhä vieläkin on silti melkoinen määrä arvokasta muistitietoa pelastettavissa. Sopivasti kehoitettuna saattaisivat ehkä jotkut asianomaisista itse ryhtyä panemaan paperille muistitietojaan, mutta yleensä nämäkin tarvitsisivat ohjausta tämän tehtävän tarkoituksenmukaisessa suorittamisessa. Useimmissa tapauksissa olisi kuitenkin asianomaisten haastattelemisen ainoa tapa, millä heiltä voitaisiin saada kyseiset tiedot. Tietojen haastattelukeräys muodostuu tehokkaaksi vain sillä edellytyksellä, että se toimeenpannaan yhtenäisen suunnitelman pohjalla.

SDP:llä on parhaat edellytykset ohjata tällaista keräystyötä ja toimeenpanna se perusjärjestöjensä myötävaikutuksella. Näin kerätty aineisto olisi sitten järjestettävä käyttökuntoon. Työvoiman lisäksi tarvittaisiin tähän kaikkeen myös rahaa, jota SDP:lta tuskin liikenee tällaiseen, varsinaisen puoluepolitiikan ulkopuolelle jäävään tarkoitukseen. Olisi toki paikallaan, että valtio tukisi taloudellisesti tällaista maamme historian kaikinpuoliselle tuntemiselle tähdellisten tietojen keräämistä ja järjestelyä. Viime kädessä olisi myös huolehdyttävä tällaisen aineiston julkisuuteen saattamisesta kirjojen yms. muodossa. Tähänkin tarvittaisiin ehkä valtion taloudellista tukea.

Edellä esitetyn pohjalla on toivottavaa,

että puoluekokous ilmaisee pitävänsä tärkeänä, että maamme työväenliikettä ja erittäinkin SDP:n toimintaa valaisevaa aineistoa ryhdytään järjestelmällisesti keräämään, ensisijaisesti puolueemme varhaisemmalta kaudelta;

että puoluekokous kehoittaa puoluetoimikuntaa huolehtimaan siitä, että kyseisen aineiston, niin hyvin kirjallisen kuin vain henkilökohtaisena muistitietona saatavissa olevan, keräämisen suunnitteluun ryhdytään viipymättä ja sitten laadittu työohjelma myös toteutetaan aikaa enää hukkaamatta;

että puoluetoimikunnalle annetaan tehtäväksi koettaa hankkia tätä työtä varten tarvittavat rahavarat vetoamalla asiassa mm. eduskuntaan ja hallitukseen;

että puoluetoimikunta myös saa harkittavakseen, miten ko. aineiston julkisuuteen saattamista sopivimmin edistettäisiin.

Puoluetoimikunnan lausunto :

Puoluetoimikunnan ja Työväen Arkiston toimesta on jatkuvasti tehty työtä esityksessä tarkoitettun aineiston kokoamiseksi ja säilyttämiseksi. Luovutetun alueen yhdistysten toimintaa koskevaa aineistoa esim. on koottu jo yli neljän vuoden ajan. Kokoamistyötä on hoitanut tehtävään palkattu henkilö. Materiaali luovutetaan ja arkistoidaan Helsingin Työväentalon suojissa toimivaan Työväen Arkistoon. Puoluetoimikunta on perusjärjestöille lähettämässään kiertokirjeessä kehoittanut järjestöjä kautta maan toimittamaan vanhat asiakirjansa ja arkistonsa Työväen Arkistoon, missä ne järjestetään tutkijain käytöön soveltuvaksi aineistoksi.

Puoluetoimikunta toivoo puoluekokouksen kehoittavan puoluetoimikuntaa yhteistoiminnassa Työväen Arkiston kanssa jatkamaan työväenliikettä ja erikoisesti Suomen Sosialidemokraattisen Puolueen toimintaa koskevan aineiston keräämistä ja tarpeen vaatiessa hakemaan työlle kulttuuri- ja sivistysrahastojen taloudellista tukea.